Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 251 (20. 219) • 1988 йил 1 ноябрь • сешанба Баҳоси 3 тийин.

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш учун курашингиз, тўла хўжалик ҳисоби, ўзини-ўзи пул билан таъминлаш, ижара ва кооперацияни жорий этингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь чақириқларидан).

МАМЛАКАТ ЁШЛАРИНИНГ КУЧ-ҒАЙРАТИ ҚАЙТА ҚУРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

Ленин комсомоли 70 ёшда. Мамлакат ёшлари ўз байрамини юбилейни шарафловчи тантанали сўзлар билан эмас, балки қайта қуриш йўлидаги реал ишлар билан кутиб олмоқдалар. Ёшлик куч-ғайрати, шижоати, мустақил равишда улкан зафарларга интилиш, қолоқликка, орқага тортаётган барча нарсаларга муросасизлик Ленинчи ёшлар Союзига хос хусусиятлардир. Янгиланиш даври, ишонч даври бундай хусусиятларни юзага келтирмоқда.

Комсомолга раҳбарликнинг ленинча анъаналари ўзининг асл моҳиятини касб этмоқда. Партия социализмнинг чинакам демократияси, кенг халқ ҳокимияти мамлакатнинг ёш авлодига Ватанимиз тарихининг тақдирига дахлдор бўлган босқичда ўзини намоён этиши учун тарихий имконият беради, деб ҳисоблайди.

Комсомолнинг гражданлик ва ижодий имкониятидан қай тариқа тўлароқ фойдаланиш мумкин? Бугунги кунда бу масала комсомол учун асосий, унинг ҳар бир ячейкаси учун ҳал қилувчи масаладир. Бу М. С. Горбачевнинг пойтахт ёшлари билан учрашуви кун тартибида асосий масала бўлди.

Москва ёшлар саройи залларида «Москва комсомоли — ВЛКСМнинг 70 йиллиги арафасида» шиори остида экспозиция очилди. 29 октябрь куни мазкур учрашув айни шу ерда бўлиб ўтди. Виставканинг ғоят амалий тарзда эканлиги, тантанабозлик, юбилей ҳисоботи йўқлиги — буларнинг ҳаммаси Михаил Сергеевичнинг Москва комсомоллари билан амалий ўртоқларча мулоқотда бўлиши муҳитини вужудга келтирди.

Комсомол турмушида ташаббускорликни кенг ривожлантириш — суҳбатнинг асосий мавзуларидан бири бўлди. Ташаббускорлик юксак уюшқоқлик билан, сўз ва иш учун масъулиятни ҳис этиш билан узвий боғланиши керак. Комсомол ташаббусларининг салмоғи фақат мана шу ҳақиқий мезон билан ўлчанади.

Комсомол ташаббуслари ҳар қачонгидан кўра жамиятимизга зарурдир. Экономикани тубдан қайта қуриш, қишлоқда ва завод цехларида ижара пудратини ривожлантириш, кооперацияни қарор топтириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, жамиятни маънавий янгилаш — ҳозирги вақтда қайта қуришнинг илғор марралари бўлиб, мамлакат шижоатли ёшларнинг ана шу марраларда бўлишини кутмоқда. Виставканинг барча бўлимларида — «Ёшлар сиёсати», «Ёшлар меҳнат марраларида», «80-йиллар студентлари», «Ёшларнинг илмий-техника ижодиёти» бўлимларида шулар ҳақда фикрлашиб олинмоқда. Виставка бўлимлари шундай ташкил қилинганки, унда ҳар бир ёш конкрет маслаҳат олиши мумкин. Ёзни фойдали ўтказишни истайсанми? Бунинг учун студентларнинг ўнлаб отрядларидан бирини танла. Моддий жиҳатдан қийналаяпсанми? Кўпроқ иш ҳақи олиш мумкин бўлган адресларни ёзиб ол. Оила қурдингми? Ёшлар уй-жой комплекси клубига аъзо бўл. Москва шаҳрининг ўзидагина клубнинг 45 минг аъзоси бор. Ёшлар уй-жой комплекси клубига аъзо бўлиш фақат уй олишдан иборат эмас. Ҳозирги пайтда бу турмуш усули бўлиб қолмоқда: ёшлар уйлари ва ҳатто бутун-бутун кварталлари қурилаётган ҳозирги пайтдаёқ ҳаваскорлик бирлашмалари, қизиқ ишлар бўйича клублар, дам олиш марказлари ташкил этилмоқда.

Учрашув пайти. (ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

Мамлакат ёшлари ўз сиёсий ташкилотини тубдан янгилашга интилар эканлар, ВЛКСМнинг энг яхши анъаналарини ҳеч қачон ўзгартирмаганлар ва ўзгартирмайдилар ҳам. Ленин залида комсомол ветеранлари билан бўлиб ўтган учрашувда ана шу қизғин мулоқотлар ўзининг тўлқинлантирувчи ифодасини топди.

Шундан кейин саройнинг катта залига бу байрамга таклиф этилган йигит ва қизлар келишди. М. С. Горбачев уларга қарата нутқ сўзлади.

Ёшлар билан суҳбатларда Л. Н. Зайков, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. И. Мироненко, ВЛКСМ Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари С. А. Смирнов ўртоқлар иштирок этдилар.

Учрашувдан кейин бўлиб ўтган концертда ёшларнинг ҳаваскор коллективлари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Учрашув тўғрисидаги батафсил ҳисобот газеталарда эълон қилинади.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР СТАТИСТИКА ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ АХБОРОТИ

СУРЪАТНИ ОШИРАЙЛИК!

1988 ЙИЛНИНГ ТЎҚҚИЗ ОЙИДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ СОЦИАЛ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШИ ТЎҒРИСИДА

I. УМУМИЙ ИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАР

Ўзбекистоннинг меҳнат коллективлари 1988 йилнинг январь-сентябрь ойларида республикани иқтисодий ва социал ривожлантиришда муайян муваффақиятларга эришдилар.

Ҳосил қилинган миллий даромад ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 10,3 процент кўпайди. Фойда олиш ва бошқа жамғармалар юзасидан планда белгиланган топшириқлар ошириб бажарилди.

Экономикани ривожлантиришнинг социал йўналишлари кучайди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш кўпайди, чакана товар обороти плани бажарилди. Аҳолига кўрсатиладиган пулли хизматлар ва кооперативлар бажарган ишлар ҳажми кенгайди.

Шу билан бирга янги хўжалик механизмининг афзалликларидан ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаяпти, жамоат ишлаб чиқаришини ривожлантиришнинг барқарорлиги таъминланмади.

Миллий даромад 1988 йилги планда белгиланганидан кўра пастроқ суръатлар билан кўпайди.

Аҳолининг пул даромадлари моллар ва хизматлар билан тўла-тўкис таъминланмаяпти. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш тўққиз ойлик плани бажарилмади. Уй-жой қурилиши ҳамда бир қанча социал-маданий объектларни ишга тушириш плани барбод бўлди. Айрим корхона ва ташкилотларнинг молиявий аҳволи беқарор бўлиб турибди.

1988 йилнинг **тўққиз ойи мобайнида республика** иқтисодий ва социал ривожланишининг асосий кўрсаткичлари қуйидаги маълумотлар билан характерланади (ўсиш процент ҳисобида):

	1988 йилнинг январь-сентябрида 1987 йилнинг январь-сентябрига нисбатан	маълумот учун 1987 йилнинг январь-сентябрида 1986 йилнинг январь-сентябрига нисбатан
Ҳосил қилинган миллий даромад	10,3	—5,6
Саноат маҳсулоти	3,5	1,1
Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти (барча категориялардаги хўжаликларда)	24,5	0,7
Чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш (барча категориялардаги хўжаликларда):		
Чорва ва парранда (тирик вазнда)	2,4	7,6
Сут	3,6	7,9
Тухум	10,6	11,0
Давлат марказлаштирилган капитал маблағи ҳамда корхона ва ташкилотларнинг фондлари маблағ ҳисобидан ишга туширилди:		
Асосий фондлар	2,3	—3
Уй-жой бинолари	—2,3	5
Давлат марказлаштирилган капитал маблағлари ҳамда корхона ва ташкилотлар фондларининг маблағлари ҳисобидан	—	0,4
Умумий фойдаланишдаги транспортда юк ташиш (жўнатиш) ҳажми	2,4	—11,1
Умумий фойдаланишдаги транспортнинг пассажир обороти	—1,8	3,4
Меҳнат унумдорлиги:		
Саноатда	2,6	—1,1
Қурилишда	6,1	—
Ишчи ва хизматчилар сони	1,7	2,8

(Давоми учинчи бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШНИ КЎЧИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети тўққизинчи сессиясини чақириш 1988 йил 14 ноябрдан 18 ноябрга кўчирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари

А. РОМАНОВСКИЙ.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Секретари

Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри
1988 йил 31 октябрь.

ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ҲИСОБОТИ

Термиз шаҳар партия конференцияси бўлиб ўтди. Конференция қатнашчилари шаҳар партия комитети ва ревизия комиссиясининг иши ҳақидаги ҳисоботларни тинглаб, муҳокама қилдилар. Қайта қуришнинг бориши, шаҳарни социал-иқтисодий ривожлантириш планлари қандай бажарилаётгани таҳлилига асосий эътибор қаратилди. Конференция шаҳар партия ташкилоти раҳбар органларининг янги составини ва Сурхондарё область партия конференциясига делегатларни сайлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов конференцияда нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Термиз, 31 октябрь. (ЎзТАГ). Сурхондарё область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида Қумқўрғон ва Бойсун район партия комитетларининг биринчи секретарлари М. Абдуллаев ва Т. Ҳамроевнинг ана шу партия комитетлари иши XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларига мувофиқ қайта қурилаётганлиги тўғрисидаги ҳисоботлари муҳокама қилинди.

Пленумда ташкилий масала кўриб чиқилди. Г. П. Стешенко бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан у область партия комитетининг иккинчи секретари вазифасидан озод қилинди. Н. Д. Филиппов Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари қилиб сайланди.

Пленумда Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов нутқ сўзлади.

М. Шарқ Тошкентда тўхтаб ўтди

Афғонистон Республикасининг Бош министри Муҳаммад Ҳасан Шарқ 31 октябрь куни Тошкентда қисқа муддат тўхтаб ўтди. У Кобулдан Нью-Йоркка БМТ Бош ассамблеясининг 43-сессиясида қатнашиш учун бормоқда.

Тошкент аэропортида М. Ҳ. Шарқни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА МЕҲМОНЛАРИ

Мали Халқ Демократик Иттифоқининг делегацияси Ўзбекистонда беш кун бўлди.

Меҳмонлар республика колхоз ва совхозларида, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишловчи корхоналарда, илмий тадқиқот институтларида бўлишди.

— Ўзбекистон тажрибаси билан танишув бизга жуда қўл келди, — деди ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда делегация бошлиғи, Мали Халқ Демократик Иттифоқи Марказий Ижроия Бюросининг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи секретари Диакит Дианка Каба. — Биз меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, кооперацияни ривожлантириш, деҳқонлар учун социал-маиший шароит яратиш борасида фойдали ахборотга эга бўлдик. Буларнинг ҳаммаси, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришда бизга шубҳасиз, кўмаклашади.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

✦ Сизларнинг зарбдорларча меҳнатингиз билан бугунгача терилган пахтамиз 4 миллион 887 минг тоннадан ошди. Яна озгина шижоат кўрсатсак, белгиланган марра эгалланиши муқаррар.

✦ Республикамизнинг Тошкент, Хоразм, Бухоро, Қашқадарё областлари пахтакорлари социалистик мажбурият ҳисобига дурдона топширмоқдалар. Қорақалпоғистонлик, сирдарёлик ва сурхондарёлик миришкорлар зафар марраси арафасида туришибди. Илғорлардан ўрнак олиб, терим суръатини авж олдирайлик.

✦ Ҳосил учун курашнинг ҳал қилувчи палласи бошланди. Етиштирилган пахтанинг сўнгги чаноғигача, сўнгги граммигача нест-нобуд қилмай териб олиш — ҳар бир кишининг муқаддас бурчи.

✦ Далада ишлаётган механизаторлар ва чевар теримчиларга, олийҳиммат ҳашарчиларга ҳар томонлама қулай маданий-маиший, савдо, медицина хизмати кўрсатилишини яхшилаш — маҳаллий партия, совет, касаба союз ташкилотларининг шу кунлардаги муқаддас вазифасидир.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 31 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
ТОШКЕНТ	0,43	106,86	0,29	109,78
ХОРАЗМ	0,47	106,12	0,54	66,11
БУХОРО	0,98	105,45	0,96	84,51
ҚАШҚАДАРЁ	0,65	101,97	0,56	110,00
ҚҚАССР	0,83	95,99	0,54	91,86
Сирдарё	0,85	94,22	0,72	104,53
Сурхондарё	1,00	93,57	0,32	90,32
Фарғона	0,78	90,44	0,17	40,88
Наманган	0,86	90,08	0,60	64,88
Самарқанд	1,33	80,51	1,18	77,63
Андижон	0,67	70,29	0,25	28,51
Республика бўйича:	0,82	93,09	0,57	80,94
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
СУРХОНДАРЁ	1,15	107,05	0,63	168,21
ҚАШҚАДАРЁ	1,18	103,52	1,18	148,78
САМАРҚАНД	3,46	100,39	6,53	84,60
Наманган	1,02	94,34	—	—
Бухоро	0,27	14,53	0,60	7,10
Республика бўйича:	1,16	101,18	0,91	156,27

«Дала—редакция» телефон линиясида

Республикамизнинг 5 миллион 250 минг тонналик залворли хирмони уфқлари тобора ёрқинроқ кўриниб қолган шу кунларда ўзини ўзбекистонлик билган ҳар бир киши қалбида бир ажиб ҳаяжон, бир ажиб қониқиш туйғулари яна ва яна мавжланиб, жўшиб, тошиб боряпти.

Буни эрта тонгдан киоскадан газета олибоқ пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисидаги кундалик маълумотларга нигоҳ ташлаётган, кундузи ва кечқурунлари радио ҳамда телевизор ахборотларига қулоқ тутиб, кўз тутаётган, шаҳарларда бўлсин, қишлоқларда бўлсин — йўлларда, бекатларда, ўзаро гурунгларда пахта ҳақида суҳбатлашаётган ёшу қари, ўғил-қиз — ҳамма-ҳаммасининг гап-сўзларидан, фикр-ўйларидан, кўз ва юз қувончларидан, ҳатто редакциямизга тинимсиз бўлаётган қўнғироқлардан, келаётган хат-хабарлар, телеграмма ва стенограммалардан ҳам илғаб оласиз.

Кеча редакциямиз журналистларининг одатдаги иш куни бошланиши билан агросаноат бўлими хоналаридаги мавжуд телефонларнинг ҳаммаси дам сайин — бири қўйиб, бири жиринглай бошлади.

— Тошкент, «Совет Ўзбекистони» газетасими?

— Ҳа, эшитамиз...

— Қашқадарё области ипак пахта усталари ҳам маррага етишди. Она-Ватан область пахтакорларидан 140 минг тоннадан зиёд ингичка толали «оқ олтин» қабул қилиб олди.

Эришилган ютуқда Косон, Ульянов, Муборак, Нишон, Усмон Юсупов районлари меҳнаткашларининг муносиб улушлари бор...

— Алло, редакциями? Олтинсой районидан қўнғироқ қиляпмиз. Карл Маркс номли колхоз раиси Бобоназар Тошбоевман. Хўжалигимиз бугун зафар қучди. Давлат қабул пунктларига 5 минг тонна пахта сотиб, социалистик мажбуриятимизни ҳам ошириб адо этдик...

— Биродар, тўхтанг, бир минутга, иккинчи телефонимиз жиринглаб қолди, ҳозир...

— Редакция эшитади.

— Ғалаба райони меҳнаткашлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ҳосилнинг 93 процентдан кўпроғи машиналарда териб олинди. Давлатга 46700 тонна хом ашё етказиб берилди. Ҳар гектар майдондан 28,8 центнердан ҳосил олинди. Эришилган ютуқда ижара, оила, бригада пудратига ўтиб ишлаган коллективларнинг ҳиссаси салмоқли. Навбат — мажбуриятга.

— Раҳмат, Сизга, ана шундай яхши гаплардан доим хабардор қилиб туринг, Омад тилаймиз!

— Олтинсой, давом этинг...

— Колхоз эришган муваффақиятда Нормурод Одинаев, Боймурод Иброҳимов, Ҳуррам Аннақулов, Қарши Ҳайитов, Ҳайитмамат Алиқуловлар бошлиқ ўнлаб бригада аъзоларининг, айниқса, катта улуши бор. Уларнинг ҳар бирида йиллик план 110—130 процент адо этилди.

Қўнғироқ... қўнғироқ... қўнғироқ..

Областларнинг партия комитетларидан хабар қилишади: «Қорақалпоғистон Автоном Республикаси яна 3—4 кундан сўнг рапорт беради...» «Сирдарё марра бўсағасига келди...», «Сурхондарё отга қамчи босяпти, кеча бу ерда ингичка толали пахта тайёрлаш плани ортиғи билан уддаланди...»

Навбат — район партия комитетларига: Амударё райони ҳозиргина марказкомга рапорт йўллади; Фарғонада Ленинград райони мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда; Наманганда Наманган райони мусобақада пешқадам...

«...АЛЛО, ТОШКЕНТМИ?»

Репортаж

Эҳ-ҳе, қўшни хоналардаги телефонлардан ҳам олинаётган хушхабарлар оқимининг шиддатига сўз йўқ. Беихтиёр уларни айни саратон охирида ҳосил очилаётган ғуж-ғуж кўсакларга, беш қиррали юлдуздек чарақлаб турган оппоқ чаноқларга ўхшатасиз. Хушхабар кетидан хушхабар, рапортлар изидан рапорт, телеграмма, стенограмма... бодроқдек потирлаб келмоқда, улар. Ҳаммасини бафуржа тинглаб, бафуржа ёзиб олишга ва уларни иссиғининг борида газетамизнинг бугунги номерига тайёрлаб беришга улгурмай қоласиз. Кўнгилда эса боя айтганимиздек, бир ажиб ҳаяжон, бир ажиб қониқиш туйғулари тобора мавжланади, жўш уради, ошади, тошади.

...Яша, пахтакор! Чекин, турғунлик! Сўнгги беш йиллик судралишларга ҳам — нуқта! Бу йил республикамиз пахта планининг тўлиши, юзларнинг ёруғ бўлиши муқаррар. Ўзбекистон пахтасини қабул эт, Ватан! Қабул эт, сен ҳам, Улуғ Октябрь!

Номоз САЪДУЛЛАЕВ,

«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

● **Тошкент областининг азамат пахтакорлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 71 йиллигига муносиб армуғон тайёрладилар. Куни кеча Бекобод райони меҳнаткашлари ҳам ғалаба рапортига имзо чекишди. Бу билан Тошкент областида йиллик планни бажармаган бирорта район қолмади. Бекободликлар она-Ватанга 59 минг 600 тонна «оқ олтин» ҳадя этишди. Ҳосилнинг асосий қисми биринчи ва иккинчи сортларга сотилди. «Зангори кема»лар бункеридан тўкилган пахта ҳам салмоқли бўлди.**

● **Муборак райони заршунослари йиллик планни уддалашди. Эл хирмонига 28 минг 300 тонна дурдона етказиб берилди. Бу йил районда техникадан унумли фойдаланилганлиги туфайли машина терими плани 135 процентдан ошиб кетди.**

СССР қонунлари лойиҳалари — умумхалқ муҳокамасида

ХАЛҚ УЧУН, ХАЛҚ БИЛАН МАСЛАҲАТЛАШИБ

ДЕМОКРАТИЯЛАШНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИДА

• ТАСС шарҳи

Совет жамиятининг сиёсий системасини тубдан ислоҳ қилишнинг янги босқичи СССР Конституциясига киритиладиган ўзгартишлар ва қўшимчалар тўғрисидаги Қонунни ва СССР халқ депутатларига сайлов тўғрисидаги Қонунни амалга оширишга имкон беради, ушбу Қонунларнинг лойиҳалари умумхалқ муҳокамаси учун эълон қилинди. Совет Иттифоқи телеграф агентлиги ТАСС мухбири В. Саклаковнинг совет қонунчилиги Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти директорининг ўринбосари, юридик фанлари доктори, профессор И. Н. КУЗНЕЦОВ билан суҳбатининг учинчи қисмини ҳавола қилади.

3. ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

— Биринчи марта тузиладиган Конституцион назорат комитети сиёсий системамизда қандай рол ўйнайди?

— Лойиҳада таъкидлаб ўтилганидек, ушбу комитетнинг вазифаси — асосан, ҳокимиятнинг олий босқичида қабул қилинадиган қарорларнинг Конституцияга нечоғли мувофиқлиги устидан назорат қилишдир. Мазкур комитет СССР халқ депутатлари съездида бевосита ўн йил муддатга сайланади, аммо мазкур комитет составида депутатлар бўлмайди. СССР Конституциясига киритиладиган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисидаги Қонун лойиҳасида ушбу комитетга аъзолик халқ депутати мандатига зиддир, деб таъкидланган. Бу тушунарлидир, чунки Конституцион назорат комитети, жумладан, халқ депутатлари съездининг қарорлари, шунингдек, Олий Совет қарорлари Конституцияга мувофиқлигини ҳам назорат қилади. Комитет ҳуқуқ ва сиёсат соҳасидаги мутахассислардан тузилади. Улар ўз вазифаларини бажаришаётганида мустақил бўладилар.

— Ҳамонки янги, биз учун расм бўлмаган комитет пайдо бўлаётган экан, унинг вазифалари тўғрисида батафсилроқ гапириб берсангиз.

— Дарҳақиқат, илгари бизда бундай муассаса бўлмаган эди. Қарорларнинг қонунийлиги устидан назоратни амалга оширувчи ҳозирги махсус орган, яъни СССР прокуратураси давлат ҳокимияти ва бошқарувнинг олий органлари қарорларининг қонунийлигини назорат қилиш ваколатига эга эмас. Янги органнинг таъсис этилиши туфайли ана шу даражадаги қарорларнинг ҳам Конституцияга мувофиқлиги устидан назоратни кучайтириш имконияти вужудга келади, илгари ана шундай назорат ҳокимият олий органларининг ўз куч-ғайратлари билан, биринчи навбатда СССР Олий Совети Президиумининг куч-ғайратлари билан таъминланиб келди. Лекин ана шу органлар олдида турган вазифаларнинг хилма-хил бўлганлиги туфайли бу назорат етарли даражада бўлмади.

— Конституцион назорат комитети Қонунни тайёрлашнинг боришига таъсир эта оладими, Қонун кучга киргандан кейин эмас, балки ана шу тайёргарлик босқичида Қонуннинг Конституцияга мувофиқлигини белгилаб бера оладими?

— Қонун лойиҳасини тайёрлаш босқичидаёқ Конституциядан ҳар қандай чекинишларнинг олдини олиш мақбулроқ, албатта. Шу боисдан ҳам съезд кўриб чиқиши учун тақдим этиладиган СССР Қонунлари лойиҳаларини, шунингдек, СССР Олий Совети ва унинг палаталари ҳужжатлари лойиҳаларини тузиш чоғида комитет экспертизани амалга оширади, ушбу лойиҳаларга улар СССР Конституциясига нечоғли мувофиқлиги нуқтаи назаридан баҳо беради, СССР Олий Совети ва унинг палаталари қарорлари хусусида эса бундан ташқари ушбу қарорларнинг съезд қабул қилган Қонунларга нечоғли мувофиқлигига ҳам баҳо беради.

Аммо шу билан бир қаторда мазкур комитет амал қила бошлаган қарорларнинг қонунийлигини текшириши керак. Бу, агар дастлабки босқичда бирон-бир қусур содир бўлган бўлса, ишни ўнглаб олиш имкониятини беради. Шуни ҳам назарга олиш керакки, ўтган йилларда қабул қилинган Қонунларнинг Конституцияга мувофиқлигига баҳо бериш ҳам комитетнинг ҳуқуқ доирасига киради. Комитет ваколатлари, қачон қабул қилинганидан қатъи назар, ССР Иттифоқида амал қилаётган барча актларига (ҳужжатларига) тааллуқли бўлади. Ана шу орган бир қанча актлар устидан дастлабки тарздагина эмас, кейинги назоратни ҳам амалга ошириши лозимлиги батамом тўғри қайд этилган, ушбу актларнинг аниқ рўйхати лойиҳада қайд этилган.

— Ушбу комитетнинг ваколатлари иттифоқдош республикалар Конституциялари ва Қонунларининг, шунингдек, СССР Министрлар Совети, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг қарорлари ва фармойишларининг СССР Конституцияси ва Қонунларига мувофиқлигини таъминлаш билан ҳам боғлиқ.

— Мазкур актларга нисбатан Конституцион назорат комитети фақат кейинги назоратни амалга оширади. Бундан ташқари, Конституцион назорат комитети ўз ташаббуси билан ёки Конституцияда ваколат берилган бир қанча органларнинг тақдимига кўра, ҳар қандай бошқа давлат органлари ва жамоат ташкилотлари норматив актларининг СССР Конституцияси ва Қонунларига мувофиқлиги тўғрисида хулосалар чиқаради. Лекин бу юмушлар зарур ҳоллардагина бажарилади. Мазкур комитет, барча министрликлар ва идоралар, айрим давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг актлари Конституцияга ва Қонунларга мувофиқлигини бирваракайига назардан ўтказа олмайди чоғи. Унинг бу иш билан шуғулланишига ҳожат ҳам йўқ. Чунки министрликлар, давлат комитетлари ва идораларининг ана шу актларини прокуратуралар назорат қилади.

Менинг фикримча, умумдавлат аҳамиятига молик бўлган сабоқлар чиқариб олиш лозим бўлган ҳоллардагина, яъни Қонун бузилишида типик бир ҳол мавжуд бўлиб, давлатнинг бирданига кўпчилик органлари практикасини такомиллаштириш мақсадида барчанинг эътиборини қаратиш лозим бўлганида мазкур комитет давлатнинг бошқа органлари ва жамоат ташкилотларининг норматив актлари Конституцияга мувофиқлигига баҳо бериши керак.

— Комитетга унинг нуқтаи назаридан Конституцияга мувофиқ бўлмаган актларни бекор қилиш ҳуқуқи берилганми?

— Йўқ, комитетнинг ўзига актларни бекор қилиш ҳуқуқи берилмайди. Комитет у ёки бу акт бутунлай ёки унинг айрим қоидаларининг Конституцияга мувофиқ эмаслиги тўғрисида хулоса чиқарганида ана шу акт ёки қоиданинг амал қилиши тўхтатиб қўйилади, холос. Айни вақтда ана шундай актларнинг бекор қилинишига эришиш воситаларини ишга солиш ҳам назарда тутилган. Чунки, Конституцион назорат комитетининг тегишли хулосаси СССР Конституцияси ёки Қонунига зид бўлган қарорни бекор қилиш ҳуқуқига эга бўлган органга юборилади. Масалан, СССР Олий Совети томонидан қабул қилинган СССР Қонунлари хусусида мазкур комитет съезд ёки СССР Олий Советига тегишли тақдимнома топшириш имкониятига эгадир. Мазкур органлар Қонунни бекор қилиш тўғрисидаги масалани ўзлари ҳал этадилар.

Ҳукумат қарорларига келганда шуни айтиш керакки, комитет Конституцияга мувофиқ келмайдиган ҳужжатни бекор қилишга эришиш учун ё бевосита ҳукуматга ёки Конституцияга кўра, ҳукумат қарорини бекор қилиш ҳуқуқига эга бўлган органга, яъни Олий Советга мурожаат қилиши мумкин.

— Ана шу органлар комитет хулосасига қўшилмасликлари ва актни ўз кучида қолдиришлари мумкинлиги истисно этилмайдими?

— Ҳамма нарса хулоса нечоғли исботланганлиги ва асосланганлигига боғлиқ бўлади. Агар Конституцияга зидлик исботланган ва рад этиб бўлмайдиган экан, бу ҳолда раддия билдирилган актни ўзгартириш, такомиллаштириш ёки умуман бекор қилиш керак бўлади.

Комитет давлат системамизнинг муҳим бўғини бўлади, деб ўйлайман. Ана шундай мустақил орган — қонунчилик соҳасида йўл қўйилиши мумкин бўлган хатолар йўлидаги яна бир ғов, социалистик ҳуқуқий давлат бунёд этиш йўлидаги муҳим босқичдир.

ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

МУСТАҚИЛЛИК КЕРАК

Менинг назаримда демократиялаш жараёни энг муҳим босқичга кирди. СССР Конституциясига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш, СССР халқ депутатлари ҳақидаги Қонунлар лойиҳаларини ўқиб ана шундай фикрга келдим.

Ўзим депутат бўлганим учун сайлов системасини қайта қуриш масаласини, айниқса синчиклаб қараб чиқдим. Неча йиллардан бери дилимизда ва тилимизда бўлган фикрлар бугун ҳақиқатга айланаётганидан қувондим. Мен ҳар иккала Қонун лойиҳасини ҳам астойдил қўллаб-қувватлайман.

Айни пайтда бир истагим инобатга олинишини сўрайман. Маълумки, сайловолди учрашувларимда, номзодларга ижроком ходимлари ёзиб берган наказлар топширилади. Кўп ҳолда ижроия комитети ўз ишини депутатга наказ сифатида топширади ва буни тағин ўзи бажаради. Энди депутатнинг мустақиллик даври келди. У сайлов олдидан ўз номзоди кўрсатилган округдаги меҳнат коллективлари ҳузурида бўлиши, одамларнинг қалбларига қулоқ тутиши ва ўз режасини тайёрлаши зарур. Шундагина у халқ депутати деган шарафли номга муносиб бўлади.

Ана шу нуқтаи назардан СССР халқ депутатлари ҳақидаги Қонун лойиҳасининг 45-моддаси қуйидаги таҳрирда ёзилишини зарур деб биламан: **«СССР халқ депутатлигига номзод ўзининг бўлажак фаолият программасини баён этиб бериши шарт. Бунга қадар у ўз округидаги меҳнат коллективларида бўлиб, уларнинг таклиф, истак, муаммоларини ўрганиб чиқиши зарур. Депутатликка номзоднинг программаси СССР Конституцияси ва Совет қонунларига зид бўлмаслиги керак».**

Б. ОРЗИМУРОДОВА,
Оқдарё районидаги «Даҳбед» совхози бригадири, область Совети депутати.

БЮДЖЕТ ҲИСОБИДАН ТЎЛАНСИН

Хўжалик ҳисоби, ўзини-ўзи пул билан таъминлаш амал қилаётган ҳозирги вақтда коллективлардан иш ҳақи фондини ғоят тежаб ишлатиш талаб қилинмоқда. Масалан, мен бир йилда тўрт марта область Советининг сессиясида қатнашаман. Шу кунлар учун менга корхона иш ҳақи фондидан ўртача норма бўйича ҳақ тўлайди. Очиғини айтганда, бу коллектив манфаатига маъқул келмайди. «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги СССР Қонуни лойиҳасининг 104-моддасида «...унинг иш ҳақи сақлаб қолинади ва бу давлатнинг бюджет маблағи ҳисобидан тўланади», дейилганлиги айни муддаодир. Чунки, депутат ишда бўлмаган кунда кимлардир унинг ўрнига иш бажаради.

Лекин СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақидаги Қонун лойиҳасининг 48-моддасида «СССР халқ депутатлигига номзод рўйхатга олингандан кейин сайловчилар билан учрашувлар ўтказиш, сайловолди йиғилишларида, митингларда, телевидение ва радио орқали сўзга чиқиш вақтида ишлаб чиқариш ёки хизмат вазифасини бажаришдан озод қилиниб, сайлов ўтказиш учун ажратиладиган маблағлар ҳисобидан унинг ўртача иш ҳақи сақлаб қолинади», дейилган. Назаримда бу қоғозбозликни кўпайтиради. Шунинг учун бу модданинг сўнгги сатрлари ҳам СССР Конституцияси 104-моддасидагидек **«унинг иш ҳақи сақлаб қолинади ва бу ҳақ давлатнинг бюджет маблағлари ҳисобидан тўланади»**, дейилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Ё. ЖЎРАЕВА,
халқ депутатлари Наманган область Советининг депутати, «Ударник» босмахонасининг ҳарф терувчиси.

АЙНИ МУДДАО

Депутатлик бу катта ишонч, у халқнинг ҳокимият органларидаги мухтор вакили. Баъзан шундай фахрли номга номуносиб кишилар ҳам сайланиб қолади. Бундай кишилар узоққа бормай, эл-юрт ишончини поймол қиладилар. Турғунлик йилларида бу каби ҳолатларни кўп кўрганмиз. Ҳатто бизнинг қўриқ Ульянов районимизда республика Олий Советининг депутатлигидек юксак номни суиистеъмол қилинганлигини яхши биламиз.

Шу жиҳатдан олганда СССР Олий Совети Президиумининг «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонуни ҳамда «СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақида»ги Қонунининг лойиҳалари тўғрисидаги қарори муҳим аҳамиятга эгадир.

Шу кеча-кундузда умумхалқ муҳокамасига ҳавола этилган бу ҳужжатлар ҳақида халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишловчи кишилар каби ўқитувчилар ҳам ўз фикрларини баён этмоқдалар. Масалан, менга лойиҳанинг 13-бобидаги 101-моддаси маъқул тушди. Унда шундай сатрлар бор: «СССР гражданларига, меҳнат коллективларига ва жамоат ташкилотларига депутатликка номзодларнинг сиёсий, ишчанлик ва шахсий хусусиятларини эркин ва ҳар томонлама муҳокама қилиш имконияти, шунингдек йиғилишларда, матбуотда, телевидение, радио орқали номзодни ёқлаб ёки унга қарши агитация ўтказиш ҳуқуқи гарантияланади» дейилган. Бу айни муддао. Лекин бу жумлани озроқ таҳрир қилмоқ керак. «Шунингдек» сўзидан кейин **«коллективлар йиғилишларида»** дея тузатилиб, жумла давом эттирилса, фикр аниқроқ бўларди. Бизнингча ҳам номзодни халқ танлагани маъқул.

Р. ТЎРАЕВ,
Ульянов районидаги У. Юсупов номли ўрта мактаб ўқитувчиси.

• Биринчи секретарлар ҳақида ҳикоя қиламиз

![Правда — Орган Центрального Комитета КПСС]

АЁЛ КИШИНИ САЙЛАШДИ

Яқинда Римажон Матназаровна Худойбергановани коммунистлар Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайлашди. Сир эмаски, Ўрта Осиёда ҳали масъул ишларни аёл кишига ишониб топшириш ҳоллари камдан кам бўлади. Худойберганова мамлакатда бугунги кунда область партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаётган ягона аёлдир.

Римажон Матназаровнани бу юқори лавозимга, таъбир жоиз бўлса, чиройли кўзлари учун сайлашгани йўқ. Шундай бўлсада, адолат юзасидан айтиш керакки, у ҳақиқатан ҳам дилбар аёл. Уни ошкоралик билан демократия авж олаётган бугунги турмушимизнинг барча тартиб-қоидаларига мувофиқ бу лавозимга сайлашди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходимлари Хоразмга бориб, область партия комитетидаги ҳамкасблари билан биргаликда меҳнаткашлар, коммунистлар, партия активи билан бир қатор учрашувлар ўтказишди. Улар одамларга: Сизнинг биринчи секретарингиз Тошкентга, масъул ишга юборилялти. Унинг ўрнига кимни тавсия этган бўлур эдингиз, деб айтишди. Хоразмликлар область ижроия комитети раиси Р. Худойбергановани маъқул деб топишди.

Энди Римажон Матназаровна ҳамюртларини қай тарзда ўзига «оғдириб олганлиги» ҳақида гапирадиган пайт келди. У шу ерда, абадият замондоши деб айтишадиган қадимий ва шонли Хоразм ерида туғилди. Меҳнат фаолиятини тикувчи-мотористкаликдан бошлади, тўқимачилик институтини тамомлади. Мастерлик вазифасидан йирик тикувчилик бирлашмасининг бош директорлигигача бўлган йўлни босиб ўтди. Сўнгра партия ишида бўлди, кейинги уч йил давомида эса область ижроия комитетининг раиси вазифасида ишлади.

Уни меҳнат, қатъийлик ва сабот хизмат поғоналари бўйлаб кўтарди. Мана, айтайлик, у тикувчилик бирлашмасининг бош директори бўлиб ишлаганди. Хўш, инсонга бундан ортиқ яна нима керак? Аммо, Римажон Худойберганова ўзидаги билимлар ҳали кам эканлигини сезди. Шу боис Ижтимоий фанлар академиясига ўқишга юборишларини сўради. Оиласи, мактабда ўқийдиган уч ўғли бўлишига қарамай, партадан жой олиб, икки йил давомида Москвада сиёсий ва хўжалик фанлари асосларини эгаллади.

Унинг қатъийлиги ва ташкилотчилик қобилияти, айниқса, область ижроия комитетининг раиси лавозимида намоён бўлди. Шуни таъкидлаш керакки, унга жуда мураккаб мерос қолганди. Уч йил муқаддам Хоразм области деярли барча кўрсаткичлар бўйича оқсарди. Қорақум ва Қизилқум саҳролари ўртасида жойлашган, бир миллион аҳолига эга бўлган воҳада турғунлик даврида кўплаб муаммолар йиғилиб қолганди. Янги вазифада эса Худойберганова биринчи кунларданоқ депутатлар билан келишиб олди: барча қусурларни бир йўла тугатишга ёпишмаймиз. Келинглар, областнинг асосий «касалликларини» қадамба-қадам аниқлаб ва даволаб борайлик.

Куч-ғайратларни аввало уй-жой қурилишига қаратишди. Бугунги кундаёқ ишонч билан айтиш мумкинки, «Уй-жой» программаси муваффақиятли бажарилмоқда. Область маркази — Урганч шаҳри билан ёнма-ён янги йўлдош шаҳарча қад ростлади. Ҳар бир колхоз ва совхозда худди шундай посёлкалар пайдо бўлди. Эндиликда областда ҳар йили 420 минг квадрат метр, яъни пландагидан 7—8 минг квадрат метр кўп уй-жой фойдаланишга топширилялти. Бу ҳазил гап эмас. Ҳисобкитобларга қараганда, бу ерда уч-тўрт йилдан сўнг уй-жой масаласи тўлалигича ҳал этилади.

Аҳолини иш билан банд қилиш — муаммолар муаммоси. Ҳозир областда 80 минг нафар бўш ишчи кучи бор. Советлар бундай вазиятдан чиқиш йўлини ахтаришмоқда. Римажон Худойберганова бир группа манфаатдор раҳбарларни йиғиб, улар билан биргаликда Чита областига йўл олди. Ҳа, жанубликлар айнан ана шу узоқ ўлкага бўлган ўша сафарда ўзаро ҳамкорлик тўғрисида шартнома туздилар. Мана уч йилдирки, сибирликларга ёрдам тариқасида у ерга одамлар кўчиб боришмоқда. Ёшлар у ерда учта олий ўқув юрти, ҳунар-техника билим юртлари ва техникумларда таҳсил кўриб. жун-мовут комбинатида ишлайдилар. Мунтазам равишда товарлар айирбошланмоқда. Жанубликлар ўз эҳтиёжлари учун ниҳоятда зарур бўлган ёғоч-тахта оладилар. Бундай ёғоч-тахталарни Хоразмдан борган бригадалар тайёрлайди. Айнан ана шу иморатбоп ёғоч туфайли «Уй-жой» программасида ўзиб ишлашга муваффақ бўлинмоқда. Куни-кеча Римажон Матназаровна мухбирлик пунктимизга телефон қилиб, қувонч билан маълум қилди: «Октябрнинг бу йилги байрами арафасида Читада «Хоразм ноз-неъматлари» фирма савдо комплекси очяпмиз. Унда магазин ва ресторан бор. Бу ерда мева ва сабзавот сотамиз ҳамда ўзбек миллий таомлари тайёрланади».

Худойберганова қай тариқадир ўзига бир қатор узоқ сафарлар «ташвиши»ни орттириб олди. Область ижроия комитетининг ташаббусига кўра қўшни Бухоро областида, Қизилқум чўлининг бўш ерларида совхозлар қурилиши кенг қулоч ёйди. Римажон Матназаровна қайноқ қум барханлари узра машинада бирма бир кезиб чиқди. У ерда ҳозирдаёқ бешта совхоз ишламоқда: посёлкалар, насос станциялари, мактаблар, болалар боғчалари барпо этилди. Бу ерга Хоразмдан юзлаб оилалар кўчиб келишди.

Область ижроия комитетининг раиси болалар уйларини шахсан ўзи оталиққа олди. Урганч яқинида нуфузли объект — маҳаллий кооператорларнинг дам олиш базаси бор эди. Худойберганова республика раҳбарларига қадар мурожаат қилиб борди — натижада дала ҳовлини Урганчдаги 94-мактаб-интернат тарбияланувчилари ихтиёрига беришди. Ёзда энди бу ерда пионер лагери ишлайди, болалар йил давомида теплицаларда ўзлари учун мева ва сабзавот етиштирадилар.

Ҳозир областнинг барча бурчакларида секретарнинг минглаб ҳамфикрлари ва ёрдамчилари бор. Масалан, шу ўринда Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози раиси А. Кимни мамнуният билан эсламай бўладими. Хўжаликда Маиший хизмат уйи, кўплаб турар жой, болалар шифохонаси барпо этишди, посёлкани ободонлаштиришди. Колхозчилар яхши ишлаб, фаровон турмуш кечиришмоқда. Шунингдек, Урганч район партия комитетининг биринчи секретари М. Жуманиёзовга ҳам ёрдам бермай бўлмасди. Район катта, мураккаб. Бу ерда экономика, социал соҳада озмунча муаммолар тўпланиб қолмаганди. Уч йиллик секретарлик давомида янги партия етакчиси одамларни жипслаштиришга, районни илғорлар қаторига олиб чиқишга муваффақ бўлди.

Планлар, уй-режалар... Янги секретарда улар оз эмас. Одамлар эса унга эргашишмоқда, энг асосийси ҳам шу эмас-ми? Яқин-яқингача Хоразм область партия ташкилотига етакчилик қилган Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. Мирқосимов бундай дейди:

— Римажоннинг олдида, албатта, қийинчиликлар бўлади. Бизнинг ўлкаларда аёл кишининг етакчи ролида бўлиши осон эмас. Бироқ, ўйлаймизки, у буни уддалайди. Одамларни ўз тарафига жалб эта олади.

Оқ йўл, Сизга Римажон!

В. АРТЕМЕНКО,
«Правда» мухбири. Ўзбекистон ССР.

(«Правда»нинг 31 октябрь сонидан).

АН-24 экипажи командири Марат Усмоновни Самарқанд авиакорхонасида яхши танишади. У ўз севган касбида 25 йилдан буён ишламоқда. Ёшлар мураббийси сифатида у ёш учувчиларга парвозга йўлланма берган.

Суратда: М. Усмонов парвоз олдидан.

Р. ҒОФУРОВ фотоси (ЎзТАГ).

БОЛАНИ БОШДАН АСРАЙЛИК

БУГУН ЎЗБЕКИСТОН БОЛАЛАР ВРАЧЛАРИНИНГ III СЪЕЗДИ ОЧИЛАДИ

Фарзанд ҳар бир оиланинг бахти, қувончи, шу оила ҳаётининг давомчисидир. Айни пайтда Ўзбекистондаги ҳар бир оилага ўртача етти-саккиз бола тўғри келади. Шу боис республикамиз туғилиш ва аҳоли сонининг ўсиши жиҳатидан мамлакатда олдинги ўринларни эгаллаб турибди. Лекин шуни ҳам очиқ айтиш керакки, болаларнинг патологик камчиликлар билан туғилиши, улар ўртасидаги касалланиш, ўлим кўрсаткичлари иттифоқ миқёсидаги ўртача кўрсаткичдан юқоридир. Айниқса, ҚҚАССР, Сурхондарё, Қашқадарё, шунингдек, республикамизнинг бошқа областларидаги қатор районларда болалар касалланиши, ҳаётдан эрта кўз юмиши ҳолатлари кўп учрайди.

Педиатрия фани мисли кўрилмаган даражада тараққий этган бўлса-да, даволаш усуллари ва тадбирлари турғунлик йилларида секинлик билан амалиётга татбиқ этилди. Айни пайтда республикамизда ишлаб турган 87 та болалар шифохонасининг 19,5 фоизи ва элликта мустақил болалар поликлиникасининг 34 фоизи замонавий биноларда жойлашган, холос. Уларнинг ярмидан кўпи сифатли водопровод суви билан ҳам таъминланмаган, қарийб саксон фоизида иссиқ сув йўқ. «Тез ёрдам» кўрсатиш машиналари техник жиҳатдан яроқсиз ҳолга келиб қолган. Уларни ёнилғи билан таъминлаш мутлақо талабни қондирмайди. Касалхона ва поликлиникаларда замонавий даволаш ва диагностика аппаратлари етишмайди. Айниқса, бу қишлоқ жойларда катта муаммо бўлиб турибди.

Болаларнинг соғлом, бақувват ўсиши кўп жиҳатдан уларнинг тўғри, рационал овқатланишига боғлиқ. Она сути етишмаётган кўкрак ёшидаги болаларга қўшимча берилиши керак бўлган озиқ-овқат маҳсулотлари қишлоқ магазинларидан деярли топилмайди. Ишлаб турган сут ошхоналарининг ҳозирги қуввати фарзандларимизнинг сут маҳсулотларига бўлган талабини қондирмайди.

Эндиликда болалар даволаш-профилактика муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда янги давр бошланди. Янги болалар консультациялари, поликлиникалари қурилиб, ишга туширилмоқда, кўпгина маъмурий бинолар бўшатилиб, даволаш-профилактика муассасаларининг ихтиёрига бериляпти. Бу тадбирлар, албатта, ўзининг ижобий самарасини беради деган умиддамиз. Педиатр олимларимиз болалар ўртасида кенг тарқалган касалликларнинг келиб чиқиши, уларни ўз вақтида аниқлаш, даволаш ва олдини олиш масалалари устида кенг илмий ишлар олиб бормоқдалар. Жумладан, Педиатрия илмий-текшириш институти ходимлари ўзларининг илмий ишларини практикага жорий этиш мақсадида Сурхондарё областига командировкаларга бориб, у ердаги педиатрларга оталиқ ёрдами беришмоқда. Институтимиз клиникаси қошида Сурхондарё область болалар врачларидан йилига элликтасининг касб малакасини ошириш ишлари бошланди.

Республикамизда перинатология — онанинг ҳомиласидаёқ боланинг патологик касалликларини аниқлаш, шу даврда даволаш ишларини бошлаш, соғлом бола туғилишини таъминлаш, неонотология хизматини такомиллаштириш — бола туғилганидан кейинги чилла даври касалланишининг олдини олиш, болалар ўртасида юқумли ошқозон-ичак касалликлари, вирусли гепатитни даволашнинг самарали йўлларидан фойдаланишни ривожлантириш масалалари съездимизнинг кун тартибига қўйилган. Долзарб муаммоларни ҳал қилиш йўлларини муҳокама қилиш учун съезд ишига иттифоқдош республикалар, Москва, Ленинград, Киев ва бошқа шаҳарлардаги илмий марказлардан етакчи олим ва малакали мутахассислар таклиф қилинган.

Т. ДАМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Педиатрия илмий-тадқиқот институтининг директори, медицина фанлари доктори.

ТРАНСПОРТ ХИЗМАТИ МУАММОЛАРИ

«ЙЎҚОЛГАН» АВТОБУС

Жиззах даштидаги Октябрь районн территориясида қарийб 30 мингга яқин аҳоли яшайди. Бу ерда чўлқуварларга транспорт хизмати кўрсатиш талабга жавоб бермайди. Шу йилнинг январь ойида С. Раҳимов номли ва Охунбобоев номли совхозлар орқали район марказий касалхонасига қатнайдиган автобус маршрути очилган эди. Маршрутда битта «ПАЗ—672» маркали «24-92 ДДЗ» номерли автобус бир ойча дурустгина қатнадию, сўнгра «йўқолиб» қолди...

Пахтакор районидан Ф. Хўжаев номли совхозга қатнайдиган автобуслар эса графикка амал қилмайди.

Нега транспорт хизмати кўрсатиш ёмон аҳволда, бу муаммо қачон ҳал этилади? Очиғини айтганда, бу саволларга жавобни қуйидагича изоҳлаш мумкин. Пахтакор шаҳрида 112-автомобиль-транспорт корхонаси жойлашган, Октябрь районн марказида эса ана шу корхонанинг 3-автоколоннаси фаолият кўрсатаётир.

— Маҳаллий шофёрлар етишмайди. Узоқдан кадрларни ишга таклиф этсак, уй-жой йўқлигидан кетиб қолишяпти. Транспорт воситаларининг техника ҳолати яхши эмас. Эҳтиёт қисмлар етишмайди, —дейди 3-автоколонна бошлиғи И. Эргашев. —Яна бир муаммо— нормадаги ёнилғи ва мойлаш материалларини ҳам ўз вақтида олмаяпмиз.

Баҳона ўз йўлига, иш эса ўз йўлига. Йўловчиларга автобус зарур. Хўш, транспорт хизматидаги муаммолар ҳал этиладими?

Э. СУВОНОВ,
Октябрь район «Октябрь ғалабаси» газетаси бўлим мудири.

СУРЪАТНИ ОШИРАЙЛИК!

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	6,6	5,0
Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача ойлик иш ҳақи	4,9	2,1
Колхозчиларнинг колхозлар жамоат хўжалигидаги ўртача ойлик меҳнат ҳақи	6,5	—2,1
Ижтимоий истеъмол фондларидан аҳолига бериладиган тўлов ва имтиёзлар	3,0	3,9
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти (амалдаги нархларда)	7,9	—0,1
Аҳолига кўрсатилган пулли хизматлар	21,4	13,6
Халқ хўжалигидаги фойда	9,5	—5,4

Саноат маҳсулоти ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 527,2 миллион сўмлик миқдорда кўпайди. Давлатнинг марказлаштирилган капитал маблағлари ҳамда корхона ва ташкилотларнинг фондлари маблағлари ҳисобидан 1987 йилнинг тўққиз ойига нисбатан 65,2 миллион сўм кўп асосий фондлар ишга туширилди. Чакана товар обороти ва пулли хизматлар ҳажми 1,1 миллиард сўмлик миқдорда кўпайди.

Молиявий натижалар. Январь-сентябрь ойларида фойда олиш плани 6,4 процент ошириб бажарилди, пландан ташқари 191,2 миллион сўм фойда олинди.

Фойдадан тўловлар ва оборот солиғидан тўловлар тарзида январь-сентябрь мобайнида давлат бюджетга тушумлар 4,3 миллиард сўмни ташкил этди ёки план 104 процент бажарилди.

Шу билан бирга саноат корхоналарининг 21 проценти ва пудратчи қурилиш-монтаж ташкилотларининг 13 проценти фойда олиш планини уддаламади.

Бир қанча ҳолларда корхоналар ўз рентабеллигини ишлаб чиқаришни такомиллаштириш ҳисобига эмас, балки маҳсулот нархини асоссиз кўтариш натижасида ошириб олмоқдалар.

II. СОЦИАЛ РИВОЖЛАНИШ

Аҳолининг иш билан таъминланиши. Январь-сентябрь ойларида халқ хўжалигида 5 миллиондан ортиқ ишчи ва хизматчи ҳамда 949 минг колхозчи ишлади. Хўжалик юритишнинг интенсив усулларига ҳамда меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги шароитига ўтилиши муносабати билан ишлаб чиқариш тармоқларидаги давлат корхоналари ва ташкилотларидан 100 мингга яқин киши бўшатиб олинди.

1 октябрга қадар барча турдаги кооперативларда 49 мингдан кўпроқ киши ишлади. Кооперативларда ишлаб турган ҳамма кишиларнинг ярмидан кўпроғи давлат корхоналари ва ташкилотларидан ўтган ёки кооперативларнинг ишида ўриндошлик шароитида қатнашаётган ишчи ва хизматчилардир.

Якка тартибдаги меҳнат фаолияти соҳасида ишлаб турган ходимлар 28 минг кишига етди.

Аҳолининг даромадлари. Ишчи ва хизматчиларнинг халқ хўжалигида пул билан олган ўртача иш ҳақи ўтган йилнинг шу давридаги 165 сўмдан 173 сўмга, колхозчиларнинг колхозлар жамоат хўжалигидаги меҳнат ҳақи 116 сўмдан 123 сўмга етди. Бир қанча корхона ва ташкилотларда иш ҳақининг ўсиши меҳнат унумдорлигининг ошишидан илдамроқ борди.

Ижтимоий истеъмол фондларидан бериладиган тўлов ва имтиёзлар кўпайди. Аҳоли 5,6 миллиард сўмлик ёки ўтган йилнинг тўққиз ойига нисбатан 3 процент кўп мана шундай тўлов ва имтиёзлар олди.

Колхоз аъзоларига ва улар оилаларига ўн йилдан ортиқ вақтдан бери тўлаб келинаётган пенсияларнинг энг оз миқдори оширилди.

Медицина хизмати кўрсатишни ҳамда етим болалар ва ота-онасининг қаровисиз қолган болаларнинг моддий-маиший шароитларини яхшилашга аталган маблағлар кўпайтирилди. Соғлиқни сақлаш муассасаларида беморларнинг овқатига, дори-дармон, асбоб-ускуна ва анжомлар сотиб олишга аталган харажатлар нормалари оширилди. 3 ёшгача бўлган болаларни даволаш учун дорилар энди бепул берилмоқда. Уруш ва меҳнат ветеранларининг турмуш шароитини, шунингдек ўрта ҳунар билим юртлари ўқувчиларининг моддий таъминотини яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар амалга оширилди.

Оилавий бюджетларни ўрганиш маълумотларига кўра, меҳнаткашларнинг жон бошига тўғри келадиган пул даромадлари 1987 йилнинг шу даврига нисбатан кўпайди. Аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотлари харид қилиш харажатлари ошди: озиқ-овқат маҳсулотларини ишчи ва хизматчилар 3,7 процент, колхозчилар 4,2 процент, ноозиқ-овқат маҳсулотларни ишчилар 5,3 процент ва колхозчилар 2,5 процент кўп сотиб олдилар.

Аҳолининг омонат банки муассасаларидаги омонатлари 1988 йилнинг 1 октябригача салкам 6 миллирад сўмни ташкил этди.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА НООЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ.

1988 йилнинг тўққиз ойида 7 миллиард сўмликдан кўпроқ халқ истеъмоли моллари (алкоголли ичимликлар қиймати бу ҳисобга кирмайди) ишлаб чиқарилди, бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 554 миллион сўмлик кўпдир.

ЭНГ МУҲИМ ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ишлаб чиқаришга оид маълумотлар қуйидагича:

	1988 йил январь-сентябрида ишлаб чиқарилгани	Топшириқнинг бажарилиш проценти	1988 йил январь-сентябрида 1987 йилнинг январь-сентябрига нисбатан процент ҳисобида
Гўшт (саноатда ишлаб чиқарилгани), минг тонна	202	96	108
колбаса маҳсулотлари, минг тонна	41,9	99	98
мол ёғи, минг тонна	11,7	104	105
қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари (сутга айлантириб ҳисоблаганда), минг тонна	490	103	105
маргарин маҳсулотлари, минг тонна	20,9	102	100,3
ўсимлик ёғи, минг тонна	343	103	96
кондитер маҳсулотлари, минг тонна	139	104	112
минерал сув, миллион декалитр	8,8	101	107
алкоголсиз ичимликлар, миллион декалитр	14,4	101	108

Баъзи корхоналар ҳамон сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Январь-сентябрь ойларида давлат савдо инспекцияси текширилган гўштнинг 27 процентини, колбаса маҳсулотларининг 23 процентини, маргариннинг 45 процентини, сариёғнинг 15 процентини, пишлоқнинг 41 процентини, кондитер маҳсулотларнинг 17 процентини, алкоголсиз ичимликларнинг 31 процентини брак қилди.

Халқ учун ноозиқ-овқат маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 13 процент кўпайди. Шу молларни ишлаб чиқаришга оид батафсилроқ маълумотлар қуйидагича:

	1988 йил январь-сентябрида ишлаб чиқарилгани	Топшириқнинг бажарилиш проценти	1988 йил январь-сентябрида 1987 йилнинг январь-сентябрига нисбатан процент ҳисобида
Ип-газлама, миллион квадрат метр	332	91	111
жун газлама, минг квадрат метр	535	105	105
шойи газлама, миллион квадрат метр	104	102	104
трикотаж буюмлар, миллион дона	79,5	97	112
пайпоқлар миллион жуфт	71,5	98	118
пойафзал, миллион жуфт	31,5	105	108
холодильник ва морозильниклар, минг дона	120	95	114
мебель, миллион сўмлик	186	97	112
чинни-фаянс идишлар, миллион сўмлик	53,7	101	105
сирланган пўлат идишлар, миллион сўмлик	23,6	70	82

Ҳали ҳам анчагина корхоналар аҳоли учун моллар ишлаб чиқариш топшириқларини уддаламаяпти.

Тўққиз ой якунлари юзасидан СССР Қораметаллургия министрлиги ва СССР Рангли металлургия министрлигининг СССР Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлигининг, СССР Ўрмон саноати министрлигининг («Узбеклеспром» савдо-саноат бирлашмаси), СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги ва бошқа министрликларнинг ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда корхоналари топшириқни бажармади.

Ўтган давр мобайнида истеъмолчилар 6 миллион сўмлик мебелни, 10 миллион сўмлик сирланган пўлат идишларни кам олдилар. Ип газламалар, тикувчилик саноати маҳсулотлари, трикотаж ва пайпоқлар ишлаб чиқариш тўққиз ойлик топшириқлари бажарилмади.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг анчагина қисми истеъмолчилар билан келишиб олинган хилларига мос келнархлар бўйича реализация қилинадиган алоҳида модали маҳсулот етказиб бериш топшириғининг бажарилмаслигига олиб бормоқда. Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг 13 та корхона ва бирлашмаси (барча корхона ва бирлашмаларининг 17,3 проценти) ўтган даврда шартномавий мажбуриятларига риоя этмади, улар истеъмолчиларга 31 миллион сўмликдан зиёд маҳсулотни етказиб бермади.

Енгил саноат маҳсулотининг умумий ҳажми чакана нархлардан 12 процент кўпайди. Бу ўсиш асосан шартномавий нархлар бўйича реализация қилинадиган алоҳида моддали маҳсулотлар ҳамда «Янгилик» белгиси қўйиб чиқариладиган ва чакана нархларига устама белгиланган сифати яхшиланган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ошириш ҳисобига ҳосил қилинди. Шу билан бирга оммавий талаб қилинадиган бир қанча молларни етказиб бериш камайди.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг улгуржи ташкилотлари текшириб кўрилган трикотаж, тикув маҳсулотлари, пойафзал ва газламанинг 6-18 процентининг сортини пасайтирди ва камчиликларни тузатиш учун қайтариб юборди. Хоразм, Бухоро ва Қарши тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари, Чортоқ тикув-трикотаж фабрикаси, Жиззах трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси, Самарқанд трикотаж фабрикаси, Наманган, Бухоро пойафзал фабрикалари, Тошкент 1- ва 2-пойафзал фабрикалари паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни давом эттирдилар.

ЧАКАНА ТОВАР ОБОРОТИ ВА ПУЛЛИ ХИЗМАТЛАР

Давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти январь-сентябрь ойларида 11,2 миллиард сўмни ташкил этди ва 1987 йилнинг шу давридагига нисбатан 0,8 миллиард сўм юқори бўлди. Умумий ҳажмда чакана товар обороти плани 78 миллион сўм ортиғи билан бажарилди. Шу билан бирга Қорақалпоғистон АССР, Сурхондарё ва Сирдарё областларида бу план бажарилиши таъминланмади.

Давлат ва кооператив савдосида айрим товарлар сотилиши қуйидаги маълумотлар билан изоҳланади (қиёсий нархларда: миллион сўм):

	1988 йил январь-сентябрида сотилгани	1988 йил январь-сентябрида 1987 йилнинг январь-сентябрига нисбатан процент ҳисобида
Гўшт ва гўшт маҳсулотлари	1065	106
Балиқ ва балиқ маҳсулотлари	56	103
Мол ёғи	107	102
Ўсимлик ёғи	180	106
Маргарин маҳсулотлари	36	98
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари	138	105
Пишлоқ	11	98
Тухум	125	118
Қанд-шакар	203	104
Кондитер маҳсулотлари	332	106
Чой	130	102
Дон маҳсулотлари, миллион тонна	2,3	103
Картошка, миллион тонна	0,2	97
Сабзавот, миллион тонна	0,4	114
Мева ва цитрус мевалари, миллион тонна	0,1	113
Алкоголсиз ичимликлар, миллион декалитр	9	111
Минерал сувлар, миллион декалитр	8	105
Мева ва сабзавот шарбатлари, миллиард шартли банка	0,1	112
Арақ ва арақ-ликёр маҳсулотлари, миллион декалитр	2,6	103
Узум виноси, миллион декалитр	2,2	103
Шампан виноси, миллион декалитр	0,4	103
Коньяк, миллион декалитр	0,2	106
Пиво, миллион декалитр	9	113
Тамаки маҳсулотлари	168	102
Кийим-кечак, ич-кийим жилдлари ва газлама	1565	107
Трикотаж буюмлар	423	101
Пайпоқлар	95	106
Чарм пойабзал	518	109
Чинни-фаянс, майолика ва шиша идишлар	96	103
Совун ва синтетик ювиш воситалари	75	111
Мебель	242	107
Холодильник ва музхоналар, минг дона	118	108
Шу жумладан 200 куб дициметр ва ундан ҳам кўп сиғимдаги камерали холодильниклар ва музхоналар	53	116
Кир ювиш машиналари, минг дона	166	107
Электр чанг ютгичлар, миллион дона	0,1	123
Соатлар, миллион дона	1,3	98
Фотоаппаратлар, минг дона	59	126
Радиоприёмник қурилмалар, миллион дона	0,3	94
Телевизорлар, миллион дона	0,2	96
Шу жумладан, рангли тасвирдаги телевизорлар	0,1	124
Магнитофонлар, миллион дона	0,2	114
Спорт товарлари (кийим-кечак ва пойабзалдан ташқари)	26	103
Велосипед ва мопедлар, миллион дона	0,3	101
Мотоцикл ва мотороллерлар, минг дона	67	103
Енгил автомобиллар, минг дона	92	115
Ёғоч материаллар, миллион куб метр	1,6	112
Шифер, миллион шартли тахта	0,4	108
Автомобиль бензини, миллион тонна	0,4	116

Савдо-сотиқ ҳажми ўсганлигига қарамай, аҳолини кўпгина озиқ-овқат маҳсулотлари, айниқса, гўшт билан таъминлаш муаммоси ўткир бўлиб қолмоқда.

Маҳаллий таъминот ресурсларини кўпайтириш учун гўшт етиштиришни ошириш борасида ҳамма ерда ҳам етарлича активлик кўрсатилмаяпти. Қорақалпоғистон АССР, Сурхондарё, Андижон, Қашқадарё, Хоразм ва Наманган областларида аҳоли жон бошига гўшт ва парранда гўшти ниҳоятда кам сотилган. Аҳолининг кондитер маҳсулотларига ўсган талаби қондирилмаяпти, республиканинг бир қанча районларида кондитер маҳсулотларининг кўпгина турлари ниҳоятда тақчил бўлиб қолди.

Савдо тармоқларига келтирилаётган картошка ва мева-сабзавот маҳсулотлари ҳажми ва турлари етарли эмас. Ностандарт ва брак маҳсулотлар салмоғи савдода жуда катта ўринни эгалламоқда.

Тўққиз ой мобайнида озиқ-овқат маҳсулотларига қўйилган колхоз бозори нархи ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 7 процент, гўшт — 5 процент, мева — 17 процент, картошка — 28 процент ошган; сабзавотлар нархи 1,6 процент камайган. Колхоз бозори нархларининг даражаси айрим маҳсулотлар юзасидан давлат чакана нархларидан 3-5 баравар юқори бўлди.

Савдога замонавий, харидоргир товарлар кўплаб чиқарила бошлади. Шу билан бирга кўпгина районларда тикилган, трикотаж буюмларнинг айрим турлари ва айниқса, пойафзал етишмаётганлиги сезилиб турибди. Истеъмолчилар мебель, рўзғор техникаси, телерадио аппаратлар, болаларга аталган товарлар ва бошқаларни харид қилишда анча қийинчиликка учрамоқдалар.

Ёғоч ва қурилиш материалларининг, айниқса, маҳаллий материалларни сотиш умуман кўпайганига қарамай, бундай материалларнинг кўпгина турларига талаблар қондирилмаяпти.

Аҳолига кўрсатилган пулли хизматлар ҳажми 1323,5 миллион сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 233,2 миллион сўм кўпайди. Бу хизматларни реализация қилиш плани фақат Наманган ва Хоразм областларининг корхоналарида бажарилди. Пулли хизматларни реализация қилиш плани бўлган жами министрлик ва идораларнинг 70 проценти бу планни уддалай олмади. СССР Қора металлургия министрлиги, СССР Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги, СССР Медицина ва биология саноати министрлиги, СССР Нефть ва химия саноати министрлиги корхоналари ва бошқа корхоналар шулар жумласидандир.

Савдо ва маиший хизмат корхоналарининг кўпчилиги илгаригидек меҳнаткашлар асосий оммаси учун ноқулай бўлган вақтда ишламоқда. Ўзбекистон ССР Статистика давлат комитети ўтказган тадқиқотлар маълумотларига кўра, давлат савдосидаги ноозиқ-овқат магазинларининг 94 проценти ва озиқ-овқат магазинларининг учдан бир қисми аҳолига хизмат қилиш учун соат 9 дан кейин очилар экан. Ноозиқ-овқат маҳсулотлари магазинларининг 80 проценти ва озиқ-овқат магазинларининг 40 проценти соат 20 гача ёпилади. Маиший хизмат корхоналарининг атиги 3,7 проценти икки сменада хизмат кўрсатмоқда. Бир сменали корхоналарнинг 55 проценти буюртмаларни соат 9 дан 17 гача қабул қилади.

Товар ресурсларининг етишмаслиги, савдо ва маиший хизмат корхоналари иш режимининг қониқарсизлиги навбат кутиб туришларга, меҳнаткашларнинг бўш вақтини, баъзан эса иш вақтини товарлар харид қилиш ва хизматдан фойдаланишга асоссиз равишда сарфлашга, хизмат кўрсатиш маданиятининг пасайиб кетишига олиб келмоқда.

Уй-жой ва социал-маданий қурилиш. Давлат марказлашган капитал маблағлари ва корхона ҳамда ташкилотлар фондлари маблағлари ҳисобидан январь-сентябрь ойларида умумий саҳни 2,2 миллион квадрат метрли уй-жой фойдаланишга топширилди, бу планда белгиланганидан камдир. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 51 минг квадрат метр кам уй-жой фойдаланишга топширилди. Қорақалпоғистон АССР, Самарқанд, Фарғона, Хоразм областлари ва Тошкент шаҳри план топшириқларини уддалай олмадилар.

Уй-жой фондини капитал ремонт қилиш сифати яхшиланмаяпти, белгиланган муддатларга амал қилинмаяпти. Ремонт қилинган уйларнинг қарийб 13 проценти белгиланган муддатни бузиб, фойдаланишга топширилмоқда. Сўраб чиқилган аҳолининг 13 процентдан кўпроғи капитал ремонт сифатини қониқарсиз деб баҳолади.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг турар жой фонди 1 октябргача топшириқда белгиланган майдоннинг 78 проценти, Самарқанд областида — 47 проценти, Фарғона — 67 проценти, Тошкент шаҳрида — 51 проценти қишда фойдаланишга тахт қилинган. Иссиқлик таъминоти объектларини тайёрлашда қолоқликка йўл қўйилган. Самарқанд, Фарғона, Тошкент ва Хоразм областларида тайёргарлик даражаси, айниқса, паст. Бирорта ҳам областда авария ҳолатидаги иссиқлик тармоқлари батамом алмаштирилмаган.

Тўққиз ой мобайнида 151,5 минг ўқувчига мўлжалланган умумий таълим мактаблари, 22,4 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 1,9 минг ўринли касалхоналар ва бир сменада 5,9 минг кишини қабул қиладиган амбулатория поликлиника муассасалари, 5,2 минг ўқувчига мўлжалланган ҳунар-техника билим юртлари, 3,5 минг ўринли клублар ва маданият уйлари қуриб битказилган. Умумий таълим мактаблари, касалхоналар, ҳунар-техника билим юртлари, шунингдек, клуб ва маданият уйларини фойдаланишга топшириш тўққиз ойлик плани бажарилмади. Бухоро, Самарқанд, Сирдарё областларида умумий таълим мактаблари; Андижон, Қашқадарё, Фарғона областларида касалхоналар; Фарғона областида ҳунар-техника билим юртлари, Қашқадарё областида клуб муассасаларини фойдаланишга топшириш плани бажарилишини таъминламадилар.

Халқ маорифи. Бошланган ўқув йилида кундузги умумий таълим мактабларида 4,5 миллион ўқувчи таълим олмоқда. 530 мингдан кўп бола биринчи синфга қабул қилинди, шулардан 30 минг кичкинтой мактабгача тарбия муассасаларида биринчи синф программаси бўйича ўқитилмоқда. Аввалги йиллардагидек мактаб ўқувчиларининг қарийб чорак проценти иккинчи ёки учинчи сменаларда шуғулланмоқда.

Ўрта махсус ўқув юртларидаги ўқувчилар қарийб 290 минг, олий ўқув юртларида — 308 минг кишини ташкил этади. Кириш имтиҳонлари якунларига кўра, олий мактабларнинг кундузги бўлимларига 37 минг киши қабул қилинган.

Суд статистикаси маълумотларига кўра, кейинги йилларда юзага келган махбусларнинг камайиши тенденцияси ўтган давр мобайнида сақланиб қолди. Безорилик учун ҳукм қилинган кишилар 43 процент, давлат ёки жамоат мулкини ўғирлаганлик учун жазоланганлар — 11 процент камайди. Транспорт ҳаракати хавфсизлиги қоидаларини бузиб, оғир оқибатлар келтирганлик учун ҳукм қилинган шахслар унча камаймади.

1987 йилда биринчи маротаба наркотик моддаларни кам миқдорда ғайри қонуний харид қилиб, сотишни кўзда тутмай сақлаганлик учун, шунингдек, уларни истеъмол қилганлик учун маъмурий жавобгарлик жорий этилди. Наркотиклар билан боғлиқ бўлган ҳуқуқбузарлик учун жиноий жавобгарликка тортилган шахслар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан уч баравар камайди.

Атроф-муҳит муҳофазаси. Атмосферага зарарли моддаларни чиқариб ташлаш 1987 йилнинг шу даврига нисбатан 104,5 минг тонна, шу жумладан, Тошкентда 0,6 минг тонна камайди.

Шу билан бирга республиканинг Фарғона, Навоий, Олмалиқ, Ангрен, Оҳангарон, Бекобод, Чирчиқ, Қўқон сингари саноат марказларида атмосфера юқори даражада булғангани кузатилган. «Аҳангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Бухоро графит-гипс комбинати, Янгиқўқон химия заводи ва Оҳангарон «Сантехлит» заводи, «Каракалпакстройматериали» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Ангрен резина-техника заводи ҳавога 1987 йилнинг шу давридагига нисбатан кўп булғатувчи модда чиқарди.

Ўзбекистон ССР атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш давлат инспекцияси 110 та саноат корхонасида атмосфера ҳавосига зарарли моддалар чиқариб ташлаш нормативларини ошириб юборганлиги туфайли ва табиатни муҳофаза қилиш қонунларини бузганлиги муносабати билан технология ускуналаридан фойдаланишни таъқиқлади ва уларни тўхтатиб қўйди.

Қувасой цемент комбинатида газ-чанг тутқич қурилмалар фойдаланишга топширилди.

Шу билан бирга СССР Химия саноати министрлиги, СССР Рангли металлурия министрлиги, СССР Газ саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналари табиатни муҳофаза қилиш объектлари қуриш ва фойдаланишга топшириш планини, шунингдек, табиатдан оқилона фойдаланиш тадбирларини бажармаяптилар.

III. МОДДИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

САНОАТ

Тўққиз ой ичида давлат буюртмасига биноан ва бевосита алоқалар асосида маҳсулот етказиб бериш юзасидан **шартнома мажбуриятлари** 1987 йилнинг тўққиз ойи давомидаги 97,3 процент ўрнига 98,5 процент бажарилди. Бирлашмалар ва корхоналарнинг 22 проценти шартнома интизомини бузди ва улар ўтган йилнинг шу давридаги 352 миллион сўмга нисбатан 210 миллион сўмлик маҳсулотни етказиб бермадилар.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 3,5 процент, жумладан, истеъмол буюмлари («Б» группаси) ишлаб чиқариш 7,5 процент, ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш («А» группаси) 2,0 процент кўпайди. **Меҳнат унумдорлиги** 2,6 процент ошди. Маҳсулот кўпайишининг 77 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Айни вақтда меҳнат унумдорлигининг ошиши иш ҳақининг ўсишидан орқада қолмоқда.

1988 йилнинг тўққиз ойи давомида Қорақалпоғистон АССР, областлар ва Тошкент шаҳри саноатининг, (жумладан, Иттифоқ қарамоғидаги саноатнинг) иши тўғрисидаги маълумотлар қуйидагича (процент ҳисобида):

	Маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома мажбуриятларининг бажарилиши	Шартнома мажбуриятларини бажармаган корхоналар салмоғи	Амалдаги ўсиш суръатлари: маҳсулот (ишлар, хизматлар) ҳажми	Амалдаги ўсиш суръатлари: меҳнат унумдорлиги
Қорақалпоғистон АССР	99,0	15	1,4	—0,5
Андижон области	98,5	23	4,1	—1,5
Бухоро области	99,0	20	16,4	11,6
Қашқадарё области	98,1	23	12,7	10,2
Наманган области	99,2	21	3,4	—0,3
Самарқанд области	98,5	21	1,5	1,5
Сурхондарё области	99,4	16	—5,4	—8,8
Сирдарё области	98,5	11	—7,2	—10,2
Тошкент области	97,3	35	—1,0	1,5
Фарғона области	99,3	16	1,8	1,3
Хоразм области	99,5	17	11,6	3,9
Тошкент шаҳри	98,3	24	7,7	8,3

Саноатда 124 та участка, цех комплекс механизация ва автоматлаштиришга ўтказилди, 170 тадан ортиқ механизациялаштирилган поток ва автомат линия ўрнатилди, 18 та роботи ва рақамли программа асосида бошқариладиган 84 та станок жорий этилди.

Янги объектларда ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш билан боғлиқ ишларнинг аҳволи яхшиланмаяпти. Текшириб чиқилган ҳамда 1987 — 1988 йилларда ишга туширилган ва реконструкцияланган объектларнинг учдан икки қисмидан кўпроғи ўрта ҳисобда атиги 64 процент иш билан таъминланган. Текширилган объектларда лойиҳадаги қувватларни ўзлаштиришдаги қолоқлик туфайли маҳсулотнинг умумий нобуд бўлиши 50 миллион сўмдан ортиқни ташкил этди.

Олий сифат категориясидаги маҳсулот ҳажми ўтган йилнинг тўққиз ойидагига нисбатан кўпайди. Айни вақтда бир қанча корхоналарда стандартларга мос келмайдиган маҳсулот ишлаб чиқариш давом этмоқда, шунинг натижасида маҳсулотга Давлат қабули шароитида ишлаётган 45 та корхонада тўққиз ой ичида маҳсулотнинг 7 проценти, яъни 159 миллион сўмлик маҳсулот биринчи тақдим этишда қабул қилинмади. 1,4 миллион сўмлик маҳсулот бутунлай брак қилинди.

Саноат корхоналари январь-сентябрь ойларида фойда олиш планини 100,8 процент бажардилар. Саноат корхоналарига нисбатан қўлланилаётган иқтисодий жазо чоралари уларнинг молиявий натижаларига катта таъсир кўрсатмоқда: январь-сентябрь ойларида шартнома мажбуриятларига риоя этмаганлик учун тўланган 46,4 миллион сўмлик жарима олинган фойда миқдорини 2,6 процент қисқартирди.

Халқ хўжалиги комплексларида 1988 йил тўққиз ой давомида иш кўрсаткичлари қуйидаги маълумотлар билан характерланади (процент ҳисобида):

	Маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома мажбуриятларининг бажарилиши	Шартнома мажбуриятларини бажармаган корхоналар салмоғи	Амалдаги ўсиш суръатлари: маҳсулот (ишлар, хизмат)лар ҳажми	Амалдаги ўсиш суръатлари: Меҳнат унумдорлиги
Ёқилғи-энергетика комплекси	99,2	15	—1,7	—0,3
Металлургия комплекси	96,6	55	—2,3	1,3
Машинасозлик комплекси	98,4	46	11,1	10,7
Химия-ўрмон комплекси	98,0	37	6,2	6,1
Агросаноат комплекси	98,9	22	0,4	—1,2
Социал комплекси (Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги)	98,8	17	7,7	4,7
Қурилиш комплекси (Ўзбекистон ССР Госстройи)	97,4	57	2,6	4,7

Ёқилғи-энергетика комплекси корхоналари нефть ва газ қазиб олиш топшириқларини ошириб бажардилар. Бироқ кўмир қазиб олиш плани бажарилмай қолди.

Комплекснинг бир қанча бирлашма ва корхоналари маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома мажбуриятларини тўла даражада бажармадилар. Умуман комплексда 4 миллион сўмлик, жумладан, СССР Кўмир саноати министрлиги корхоналари 3,9 миллион сўмлик маҳсулот етказиб бермадилар.

МЕТАЛЛУРГИЯ КОМПЛЕКСИ корхоналари пўлат ва прокат ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармадилар, ана шу маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йилнинг шу даврига нисбатан камайтириб юбордилар.

Йўл қўйилган қолоқлик истеъмолчилар олдидаги шартнома мажбуриятларини тўла бажариш имконини бермади. Маҳсулот етказиб беришда СССР Қора металлургия саноати министрлигининг корхоналари (шартнома мажбуриятлари 88,5 процент бажарилди) ва СССР Рангли металлургия саноати министрлиги корхоналари (97,9 процент) энг кўп қолоқликка йўл қўйдилар.

МАШИНАСОЗЛИК КОМПЛЕКСИ маҳсулотининг ўсиши саноат ишлаб чиқариши умумий ҳажмининг ўсишидан 3,2 баравар илгарилаб кетди.

Бу йил 116 хил номдаги машина, ускуна, аппарат ва приборлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Машинасозлик комплексининг маҳсулоти янгиланди. Айни вақтда СССРда илк бор ўзлаштирилган маҳсулотнинг ялпи салмоғи бир қанча министрликларнинг корхоналарида пасайди:

	СССРда илк бор ўзлаштирилган маҳсулотнинг ялпи салмоғи, товар маҳсулот ҳажмида, процент ҳисобида: январь-сентябрь 1987 йил	1988 йил
Жами	8,8	5,7
СССР Оғир машинасозлик министрлиги	—	2,8
СССР Электротехника саноати министрлиги	4,4	1,9
СССР Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	18,3	13,7
СССР приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги	—	3,2
СССР трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	16,6	9,2
СССР Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги	—	2,2

(Давоми тўртинчи бетда).

СУРЪАТНИ ОШИРАЙЛИК!

(Давоми. Боши биринчи ва учинчи бетларда).

Машинасозлик комплексида давлат буюртмаси топшириқлари бажарилди ва электр моторлар, электротермик, нефть саноати ва пармалаш геология-разведка ускуналари, экскаваторлар ҳамда машина ускуналарнинг бошқа турларини ишлаб чиқаришни кўпайтиришга эришилди.

Шу билан бирга СССР Электротехника саноати министрлигининг корхоналари топшириққа нисбатан 1,7 минг дона куч трансформаторини, СССР Химия машинасозлиги министрлиги 888 та компрессорни, СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги 863 та трактор прицепини, 47 та пахта териш машинасини етказиб бермади.

Умуман машинасозлик корхоналари истеъмолчиларга 35 миллион сўмлик маҳсулотни кам етказиб берди. СССР Электротехника саноати министрлигининг ишлаб чиқариш корхоналари ва бирлашмалари (25,7 миллион сўмлик маҳсулот етказиб берилмади), СССР Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги ишлаб чиқариш корхоналари ва бирлашмалари (1,3 миллион сўмлик) энг кўп қарздор бўлиб қолишга йўл қўйдилар.

Йўл қўйилган қолоқлик шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлашга имкон бермади. Умуман комплексга қарашли корхоналар 32 миллион сўмлик маҳсулотни етказиб бермадилар. СССР Химия саноати министрлиги корхоналари (6,5 миллион сўм), «Узбеклеспром» территориал ишлаб чиқариш бирлашмаси (4,5 миллион сўм) энг кўп қарздор бўлиб қолди.

ХИМИЯ-ЎРМОН КОМПЛЕКСИ корхоналари синтетик аммиак, минерал ўғит, полимер пленка, карбоксиметилцеллюлоза ишлаб чиқариш топшириқларини бажармади. Айни вақтда олтингугурт кислотаси, капролактам, аммофос ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш топшириқларининг бажарилиши таъминланмади.

ҚУРИЛИШ ИНДУСТРИЯСИНИНГ саноат корхоналари цемент, керамик дренаж қувурлар, ленолиум ишлаб чиқариш топшириғини бажарди.

Айни вақтда йиғма темир-бетон (тўққиз ойлик топшириққа нисбатан 41 минг куб метр кам ишлаб чиқарилди) асбестоцемент тунука (10 миллион шартли плита), томга ёпиладиган юмшоқ материаллар ва изол (0,9 миллион квадрат метр), полга қопланадиган керамика плиталар (41 минг квадрат метр) ишлаб чиқариш плани бажарилмади.

1988 йил январь-сентябрь ойларида саноат маҳсулоти энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	Амалдагиси 1988 йил январь-сентябрида	Топшириқнинг бажарилиш проценти	1988 йил январь-сентябрида 1987 йилнинг январь-сентябрига нисбатан процент ҳисобида
ЁҚИЛҒИ-ЭНЕРГЕТИКА КОМПЛЕКСИ			
Электроэнергия, миллиард киловатт-соат	36,2	X	91
газ, миллиард куб метр	29,1	107	100,5
кўмир, миллион тонна	4,3	96	114
МЕТАЛЛУРГИЯ КОМПЛЕКСИ			
пўлат, минг тонна	755	92	99
Қора металлар прокати (тайёри), минг тонна	601	88	91
МАШИНАСОЗЛИК КОМПЛЕКСИ			
ўзгарувчан ток электр моторлари, минг киловатт	446	102	155
Куч трансформаторлари, миллион киловольт-ампер	5,6	86	90
компрессорлар, минг дона	8,3	90	102
Химия ускуналари ва уларга эҳтиёт қисмлар, миллион сўм	32,8	102	121
Йигирув машиналари, дона	1174	105	113
тракторлар, минг дона	16,8	100,1	87
трактор прицеплари, минг дона	25,7	97	108
қишлоқ хўжалик машиналари, миллион сўм	148	99	108
пахта териш машиналари, минг дона	6,3	99,3	107
экскаваторлар, дона	1219	101	106
ХИМИЯ-ЎРМОН КОМПЛЕКСИ			
минерал ўғитлар (тўйимли моддаларини 100 процентга айлантириб ҳисоблаганда), миллион тонна	1,5	103	105
ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари (амалдаги моддаларини 100 процент қилиб ҳисоблаганда), минг тонна	33,4	102	126
олтингугурт кислотаси, миллион тонна	1,9	99	104
химиявий тола ва ип, минг тонна	36,9	102	106
синтетик смола ва пластик массалар, минг тонна	120	95	100,3
қоғоз, минг тонна	19,2	100,8	102
картон, минг тонна	41,1	100,8	99
ҚУРИЛИШ КОМПЛЕКСИ САНОАТИ			
цемент, миллион тонна	4,2	100,9	102
асбестоцемент тахталар (шифер), миллион шартли плита	335	97	104
асбестоцемент қувурлар ва муфталар, минг километр шартли қувур	1,8	100,8	105
деразa ойнаси, миллион квадрат метр	1,4	90	88

1989 йилги хўжалик шартномаларини ўз вақтида тузиш халқ хўжалигининг аниқ ва бир маромда ишлаши учун муҳим аҳамиятга эгадир. Ўтган йилдагига нисбатан бирмунча яхшиланишига қарамай бу борадаги ишлар суст бормоқда.

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ

Агросаноат комплексининг қишлоқ хўжалик корхоналари қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни, ем-хашак тайёрлашни давом эттирмоқдалар, келгуси йил ҳосили учун замин яратмоқдалар.

3 октябрга қадар бошоқли дон экинлари ҳосили тўла-тўкис йиғиштириб олинди.

Қашқадарё, Самарқанд ва Фарғона областларининг хўжаликлари дон сотиш планини бажардилар.

28 октябрга қадар 4,8 миллион тонна пахта тайёрланди, бу эса планнинг 90,5 процентига тенг ва 1987 йилнинг шу кунигача тайёрланганидан 1,2 миллион тонна кўп. Тошкент, Хоразм, Бухоро ва Қашқадарё областларининг, шунингдек 30 тадан кўпроқ районнинг пахтакорлари пахта тайёрлаш планини бажардилар.

Сабзавот, мева ва резавор мева, узум харид қилиш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кўпайди.

Умуман республикада шартли ҳар бош қорамол ҳисобига ўтган йилги 13,7 центнер ўрнига бу йил ўрта ҳисобда 12,8 центнер озуқа бирлиги тайёрланди.

3 октябрга қадар 81,4 минг гектар ерга кузги экинлар экилди. Ўтган йилги 97,2 минг гектар ўрнига 176,7 минг гектар ер шудгор қилиб қўйилди.

Колхозларда, совхозларда ва хўжаликлараро корхоналарда 1988 йилнинг тўққиз ойи ичида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 8,9 процент кўп гўшт, 4,2 процент кўп сут, 10,8 процент кўп тухум етиштирилди. Қорақалпоғистон АССРда ва барча областларда гўшт етиштириш кўпайди, фақат Самарқанд областида сут етиштириш, Наманган областида тухум етиштириш камайди. Ҳар бош сигирдан соғиб олинган сутнинг ўртача миқдори ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 5,6 процент кўпайиб, 1876 килограммга етди, тухумга кирган ҳар бир товуқдан олинган тухум 4,5 процент кўпайиб, 138 донага етди.

Барча категориядаги хўжаликларда чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш ошди.

	Январь-сентябрь ойларида: 1987 йил	1988 йил	1987 йилга нисбатан 1988 йилда процент ҳисобида
чорва ва парранда (тирик вазнда), минг тонна	269,4	276,0	102
сут, минг тонна	710,2	735,5	104
тухум, миллион дона	1011,1	1118,7	111
жун (соф толага айлантириб ҳисобланганда), минг тонна	14,9	15,5	104
қоракўл тери, минг дона	1310,0	1347,7	103

Давлат йўли билан қилинадиган умумий харид ҳажмида наслчилик мақсадлари учун харид қилинган чорванинг улуши 3,5 процентни; жўжа очтириш учун фойдаланилган тухумнинг улуши 1,3 процентни ташкил этди.

Республиканинг кўпчилик областларида 1988 йилнинг биринчи ярмида тайёрланган ва гўштни қайта ишлаш корхоналарига топширилган чорва молларнинг сифати ошди. Семизлиги олий категориядаги қорамолнинг харид қилинган жами қорамол ҳажмидаги салмоғи 75 процентни ташкил этди (1987 йилда 72 процент эди). Бу кўрсаткич Қорақалпоғистон АССРда, Самарқанд, Сурхондарё ва Хоразм областларида пасайди.

Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қишлоқ хўжалик корхоналарида чорва туёғининг сақланиши яхшиланди. Чорва молларнинг нобуд бўлиши умуман камайган бўлсада, Андижон ва Сирдарё областларининг хўжаликларида қорамол ва чўчқаларнинг нобуд бўлиши кўпайди.

Қишлоқ хўжалик корхоналарида чорва туёғи ва паррандалар сони қуйидагича ўзгарди:

(минг бош)

	1987 йил (1 октябригача)	1988 йил (1 октябригача)
Қорамоллар	1691,2	1681,5
Шу жумладан сигирлар	444,5	438,2
Чўчқалар	616,5	603,5
Қўй ва эчкилар	5753,1	5871,9
Парранда	27105,7	28640,2

Агросаноат комплексига 213 та маккажўхори йиғиштирадиган, 685 та ғалла йиғиштирадиган ва 779 та ем-хашак йиғиштирадиган комбайн, 7 мингта трактор плуги, 382 та сеялка, 10,2 мингта культиватор, 1,9 мингта косилка, 96 та дон тозалайдиган ва 3,5 мингта пахта терадиган машина ҳамда бошқа кўп миқдордаги машина-механизмлар, шунингдек 1.087.6 минг тонна минерал ўғит (тўйимли моддалари 100 процентга айлантириб ҳисобланган), 4,2 минг тонна химиявий озуқа қўшимчаси етказиб берилди. Минерал ўғит етказиб бериш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 12,8 минг тонна кўпайди, химиявий озуқа қўшимчалари етказиб бериш 2,5 минг тонна камайди. Автомобиль бензини етказиб бериш плани ошириб бажарилган бўлса ҳам дизель ёқилғиси салкам 17 минг тонна кам етказиб берилди.

Агросаноат комплексини ривожлантиришга пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан сарфланган капитал маблағ (қишлоқ хўжалигини ишлаб чиқариш воситалари билан таъминлайдиган тармоқлар ҳам қўшиб ҳисобланган) 2,8 миллиард сўмни ташкил этди.

22,7 минг бош қорамол боқиладиган чорвачилик бинолари, 3,5 минг кубметр сиғимли силос ва сенаж иншоотлари қурилди.

Айни бир вақтда 32 минг тонна картошка, сабзавот ва мева сақланадиган омборлар ишга туширилди.

Мева-сабзавот консервалари, гўшт, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди, шунингдек элеваторлар, омихта ем корхоналари ва тегирмонлар фойдаланиш учун топширилди. Бироқ агросаноат комплексининг қайта ишлаш тармоқларини ривожлантириш аҳолининг эҳтиёжларидан орқада қолмоқда. Тайёрланаётган маҳсулотнинг сифати яхшиланмаяпти, анчагина миқдордаги хом ашё исроф бўлмоқда.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Давлатнинг марказлаштирилган капитал маблағлари ва корхона ҳамда ташкилотлар фондларининг маблағлари ҳисобидан 1988 йилнинг тўққиз ойи ичида 3,2 миллиард сўмлик **асосий фондлар** ишга туширилди.

Бекобод шаҳрида В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводида қора металлар прокати ишлаб чиқариладиган қувватлар, Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида кучсиз азот кислота, Тошкентдаги 5-йирик панелли уйсозлик заводида ва Урганч шаҳридаги темирбетон буюмлари заводида йиғма темир бетон конструкциялар ва деталлар ишлаб чиқариладиган, Қарши керамзит шағал заводида ва Сурхондарё областидаги Қумқўрғон керамзит заводида керамзит ишлаб чиқариладиган қувватлар ишга туширилди. Андижон ип газлама комбинатида тайёр газламалар, пойафзал фабрикаларининг бир қанча филиалларида чарм пайафзал ишлаб чиқарадиган ва бошқа қувватлар ишга туширилди.

Тўққиз ойда Навоий цемент заводини ва Тошкент областидаги «Ахангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмасида цемент, Хоразм областидаги Шовот ғишт заводида ғишт, Жиззах пайпоқ фабрикасида пайпоқ ишлаб чиқарадиган қувватлар, бошқа бир қанча корхоналарда йиғма темир бетон ва мебель ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилмай қолди.

3,6 миллиард сўмлик давлат марказлаштирилган **капитал маблағи** ўзлаштирилди. Корхона ва ташкилотлар ўзларининг 524 миллион сўм маблағини капитал қурилишга сарфлади, бу маблағнинг халқ хўжалигидаги жами капитал маблағ ҳажмидаги улуши 13 процентни, шу жумладан ёқилғи-энергетика комплексида 19 процентни, металлургияда 47 процентни, машинасозликда 50 процентни, химия, ўрмон комплексида 71 процентни ва қурилиш комплексида 14 процентни ташкил этди.

Ишлаб чиқариш объектлари қурилишида давлат марказлаштирилган капитал маблағларининг 66 процентидан ҳамда корхона ва ташкилотлар фондлари маблағларининг 84 процентидан фойдаланилди.

Умуман халқ хўжалигида ҳам, шунингдек ёқилғи-энергетика, металлургия, химия-ўрмон ва қурилиш комплексларида ҳам ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш объектларида давлат марказлаштирилган капитал маблағи ҳамда корхона ва ташкилотлар фондларининг маблағи лимитлари ўзлаштирилмай қолди.

Ишлаб турган корхоналарни **техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилишга** давлатнинг марказлаштирилган капитал маблағларидан ҳамда корхона ва ташкилотлар фондлари маблағларидан 960 миллион сўм сарфланди. Шу мақсадлар учун сарфланган капитал маблағларнинг умумий ҳажмида корхона ва ташкилотларнинг ўз маблағлари атиги 30 процентни ташкил этди.

Умуман қурилиш-монтаж ташкилотларида **пудрат ишлари** ҳажми 3,3 миллиард сўмни ёки январь-сентябрь планининг 99 процентини ташкил этди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бу ишларнинг ҳажми 4 процент ошди. Қурилиш комплексининг ташкилотлари 1033, 9 миллион сўмлик ёки шу давр учун белгиланган топшириққа нисбатан 100,6 процент иш бажарди. Бироқ қурилишдаги хўжалик механизми пировард натижага — объектларни ишга туширишга етарли равишда қаратилмаганлиги сабабли ишга тушириш программасини бажаришда орқада қолинмоқда. Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигидан ташқари қурилиш комплексининг ҳамма министрликлари ишга тушириладиган объектларни қуришдаги топшириқлари бажарилишини таъминламади.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Умумий фойдаланишдаги транспортнинг айрим турларида юк ташишга оид маълумотлар қуйидагилардан иборат:

	1988 йилнинг январь-сентябрь ойлари	1987 йилнинг январь-сентябрига нисбатан 1988 йилнинг январь-сентябрида процент ҳисобида
Юк ташиш (жўнатиш) миллион тонна	280,8	102,4
Шу жумладан:		
Темирйўл транспорти	55,8	100,8
Автомобиль транспорти	224,9	102,8
Авиация транспорти, минг тонна	50,2	102,9

Умуман юк жўнатиш топшириғини темирйўл транспорти 101,5 процент, авиация транспорти 109,0 процент, автомобиль транспорти 99,5 процент бажарди. Темир йўл транспорти январь-сентябрь ойларида қора металлар жўнатиш планини (95,8 процент), металл конструкциялар (91,7 процент), цемент (98,0 процент), минерал ўғитлар (99,3 процент) жўнатиш планининг бажарилишини таъминламади.

Умумий фойдаланишдаги транспорт барча турларининг пассажир обороти 1,8 процент камайиб, 26,4 миллиард пассажир-километрни, шу жумладан автомобиль транспортининг пассажир обороти 4,6 процент камайиб, 15,6 миллиард пассажир километрни ташкил этди. Пассажир обороти планини темирйўл транспорти 100,2 процент, авиация транспорти 102,7 процент бажарди.

Автобусларда ва таксиларда пассажир ташишдан олинган даромадлар 339, 2 миллион сўмни ташкил этди ёки планга нисбатан 100,4 процент, 1987 йилнинг январь-сентябрига нисбатан 103,3 процент бўлди.

Пассажирларга хизмат кўрсатишда ҳали ҳам камчиликлар содир бўлмоқда. Тошкентда ўтказилган текшириш маълумотларига кўра, 21 та темирйўл кассасидан 9 таси ва 32 та аэрофлот кассасидан 14 таси ишламади, билетлар борлиги тўғрисида ахборот берилмади, «Сирена» аппаратлари бекор турди, бир қанча ҳолларда билет сотиб олиш учун кетган вақт тўрт соатдан ҳам ошди.

Алоқа корхоналари тўққиз ой мобайнида аҳолига 68,9 миллион сўмлик хизмат кўрсатди (планга нисбатан 100,5 процент ва ўтган йилнинг январь-сентябрига нисбатан 110,9 процент).

Умумий фойдаланишдаги телефон тармоғида 1988 йилнинг 1 октябригача 1988 йилнинг 1 январига нисбатан асосий телефон аппаратларининг сони 69,2 минг дона кўпайди ва 1 миллион 236 минг донага етди. Бироқ алоқа корхоналарининг ишида хат-хабарларни ўз вақтида етказиб бермаслик, почта жўнатмаларини ва юборилган пулларни йўқотиб қўйиш ҳамда ўғирлаш ҳоллари содир бўлмоқда.

Республика социал-иқтисодий тараққиётининг шу йил тўққиз ойи мобайнидаги аҳволни таҳлил этиш шундан далолат берадики, меҳнат коллективлари экономикани янада юксалтириш, 1988 йил план топшириқларини сўзсиз бажариш соҳасидаги куч-ғайратларни кучайтиришлари зарур.

Ўзбекистон ССР Статистика давлат комитети

Олег Матвеевич БОРИСОВ

1988 йил 30 октябрь куни таниқли геолог олим, геология-минерология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, 1963 йилдан КПСС аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Сейсмология институтининг директори Олег Матвеевич Борисов тўсатдан вафот этди. О. М. Борисов 1929 йил 7 октябрда Мордва АССРдаги Малие Ремезенки қишлоғида туғилган эди. Самарқанддаги Ўзбекистон Давлат университетининг геология факультетини тугатганидан кейин илмфандаги ўз фаолиятини Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Геология институтининг аспиранти сифатида бошлади. Кўп йиллар мобайнида у ана шу илмий коллективда лабораторияга раҳбарлик қилиб, бу ишни Тошкент Политехника институтининг геология кафедрасида ўқитувчилик фаолияти билан муваффақиятли тарзда қўшиб олиб борди. 1970 йилда у докторлик диссертациясини ёқлади, 1984 йилда эса республика Фанлар академиясининг мухбир аъзолигига сайланди.

О. М. Борисов регионал геология соҳасидаги йирик мутахассис эди. Кембрийгача бўлган давр геологияси, тектоника ва космик геология муаммолари хусусида олимнинг 260 та илмий асари, жумладан ўндан кўпроқ монография тадқиқотлари эълон қилинган эди. У юқори малакали илмий кадрлар тайёрлашга катта ҳисса қўшди, олимнинг бевосита раҳбарлигида 15 тадан кўпроқ докторлик ва кандидатлик диссертациялари ҳимоя қилинди. О. М. Борисов кўпгина Бутуниттифоқ, республика комиссиялари ва илмий кенгашларнинг ишида фаол қатнашди, СССР Идоралараро тектоника комитети составига ва СССР Фанлар академиясининг «Космик геология» комиссияси составига кирган эди.

Камтарлик, меҳнатсеварлик, фаол гражданлик позицияси ва юксак профессионал билимдонлик О. М. Борисовга хос бўлган фазилатлар эди.

Юксак илмий муваффақиятлар учун О. М. Борисов ҳукумат мукофотлари билан тақдирланган, унга Беруний номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти берилган эди.

Олег Матвеевич Борисовнинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

П. Қ. Ҳабибуллаев, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Б. Ф. Сатин, В. В. Сударенков, Н. Т. Тўхлиев, М. С. Салоҳиддинов, О. В. Лебедев, Т. Р. Рашидов, З. С. Салимов, Э. Ю. Юсупов, Ҳ. Н. Боймуҳамедов, И. Ҳ. Ҳамрабоев, О. М. Акромхўжаев, В. И. Попов, А. Н. Султонхўжаев, В. И. Уломов, Д. Х. Ёқубов.

• Спорт

ШАХМАТ:

ЧЕМПИОНЛИКНИ САҚЛАБ

Телави шаҳрида Мая Чибурданидзе билан Нана Иоселиани ўртасида давом этаётган жаҳон биринчилиги учун матчнинг 14-партиясидан кейин ҳисоб (8:6) жаҳон чемпиони фойдасига ўзгарди. Бу билан М. Чибурданидзе ўзининг жаҳон чемпиони номини яна бир бор сақлаб қолди. Лекин ўйин тугашига яна икки партия бор. Матч охиригача жаҳон чемпиони даъвогардан ярим ё бир очкога ўтиши, бўлмаса ҳисобни тенглаштириши лозим.

ВЕЛОПОЙГА:

ТУНГИ БАҲС

Тошкент кўчалари бўйлаб ўтказилган тунги пойгада мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган велосипедчилар 57,6 километр йўл босишди. Ўзига хос қийин шароитда маҳорат кўрсатган куйбишевлик А. Трубин 30 очко тўплаб ғалаба қозонди. Қозоғистонлик Т. Қулбоев иккинчи ўринни олди. Куйбишевлик А. Осипов эса учинчи бўлиш билан бирга тошкентлик моҳир велосипедчи Александр Юдин хотира-совринини қўлга киритди. Мусобақада ҳамкорликни ўрнига қўйиш бўйича ибрат кўрсатган тошкентлик пойгачилар мутахассислар назарига тушдилар.

ОҒИР АТЛЕТИКА:

ФАХРЛИ ЎРИН

Луцк шаҳрида бирлашган кўнгилли физкультура ва спорт жамияти полвонлари ўртасида ўтказилган чемпионатда 17 команда иштирок этди. Мусобақада «Украина-2» коллективи биринчи ўринни эгаллади. «Украина-1» ҳамда Ўзбекистон командалари иккинчи ва учинчи ўринларни олишди. Республикамиз оғир атлетикачиларининг совринли ўринни эгаллашларида фарғоналик Валерий Богуцкийнинг ҳиссаси муносиб бўлди. У 56 килограммгача вазнли спортчилар қатори баҳслашиб, чемпионатнинг олтин медалини қўлга киритди. Наманганлик Сергей Сирцов эса вазни 100 килограммгача бўлган полвонлар сафида иккикураш бўйича 395 килограммли натижа билан чемпион бўлди. Тошкентлик Валерий Ни бронза медалини қўлга киритди.

ФУТБОЛ:

ЭНДИ ЎЗ МАЙДОНИДА

Иккинчи лиганинг зона ғолибларидан иборат 9 команда 3 группага бўлинган ҳолда биринчи лигага ўтиш турнирида иштирок этмоқда. Уч йўлланмадан бирини олишга ҳаракат қилаётган Фарғонанинг «Нефтяник» футболчилари биринчи учрашувни сафарда Омскнинг «Иртиш» колективи билан ўтказиб ғалаба (1:0) қозонишган эди. Иккинчи учрашувни Кишинёвнинг «Нистру» майдонида ўтказган футболчиларимиз худди шу ҳисобда имкониятни бой беришди. Энди фарғоналиклар икки учрашувни ўз майдонларида ўтказадилар.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

• Тингланг, томоша қилинг

1 НОЯБРЬ, СЕШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Қувноқ стартлар. 9.50 — М. Рошчин. «Эшелон». Танаффусда — Янгиликлар. 12.20 — Баян рус халқ оркестрининг концерти. 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектери. 16.20 — Қозон Давлат университетининг хор капелласи куйлайди. 16.50 — Арзамас истиқболи. 17.00 — Болалар учун фильм. 18.20 — Шостакович номли Давлат квартети чалади. 18.30 — XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Мультфильм. 19.45 — Олам кинокамера кўзгусида. 21.15 — «Крупицкие музики» фольклор ансамбли ижро этади. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Т. Абуладзе фильмлари телеэкранда. 00.40 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Сиз яратган боғ. 10.05 — Француз тили. 10.35 — Иқтисодий билимлар асослари. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Тарих. 12.05 — Француз тили. 13.05 — «Жума — дам олиш куни эмас.» Бадиий фильм. 14.20 — Флуераш халқ куйлари оркестри иштирокида программа. 15.00 — Янгиликлар. 15.10 — «Мардлик». Бадиий фильм, 5-серия. 16.20 — Спорт майдони. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ҳужжатли фильмлар. 23.00 — Янгиликлар. 23.10 — Тонгги почта.

ЎзТВ-I. 15.00 — «Муҳаббатнома». Бадиий фильм. 16.30 — Телефильмлар. 17.30 — ЎзССР тарихи. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Ёшлик. 19.00 — Сиёсий ва иқтисодий билимлар қайта қуриш ишига. 19.30 — Ўзбекистон педиатрлари III сездининг қатнашчилари билан учрашув. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Меҳнат ва зафар қўшиқлари. 21.30 Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Долзарб дамлар қадри. 22.35 — Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг 70 йиллигига.

ЎзТВ-II. 19.30 — «Исёнкор застава». Бадиий фильм. 21.00 — Сув — ҳаёт манбаи. Фрунзе. 21.30 — Время. 22.05 Қайта қуриш поржектори. 22.15 «Зўр ўтирибмиз». Бадиий фильм.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — М. Самандарова куйлайди. 9.45 — Ўзбек тилини ўрганамиз. 12.10 — Ишчинома. 12.30 — Адабий ўқиш. 12.50 — Бир жуфт қўшиқ. 13.00 — Ўзбекистон чорвадори. 13.30 — «Ялла» ансамбли ижро этади. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — Ю. Гаврилов. «Революция болалари». Радиоинсценировка. 15.50 — Болалар саломатлиги — асосий бойлигимиз. 16.00 — XIX партия конференцияси йўлидан. 18.15 — Жаҳон сиёсатининг актуал проблемалари. 18.30 — Т. Тошматов ва Т. Азимов қўшиқлари. 19.20 — Фонотекамиз хазинасидан. 19.50 — Халқаро кундалик. 21.10 — Қармоқ. 21.30 — Пахтакорлар учун концерт. 22.45 — Лирик қўшиқлар. 23.00 — Оқшом тўлқинларида.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«УЗАВТОРЕМОНТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ШУНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ,

БИРЛАШМАНИНГ АВТОРЕМОНТ ЗАВОДЛАРИ

республиканинг барча корхоналари, ташкилотлари, колхоз ва совхозларидан

ҚУЙИДАГИ АВТОМАШИНАЛАРНИ КАПИТАЛ РЕМОНТ ҚИЛИШ УЧУН ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЛИАЗ-677, ЛАЗ-695 АВТОБУСЛАРИНИ — 2-Тошкент авторемонт заводи (702050, Тошкент области, Калинин райони, Хонобод посёлкаси, Транспортная кўчаси, 53-уй. Телефон: 90-33-85);

ЗИЛ-130, ММЗ-555, 45021, КАЗ-608 АВТОМОБИЛЛАРИ; ЗИЛ-157Д ДВИГАТЕЛЛАРИНИ — 6-Ленинск авторемонт заводи (711099, Андижон области, Ленинск шаҳри, Крупская кўчаси, 57-уй. Телефон: 2-23-77);

ГАЗ-51А, ГАЗ-52, ГАЗ-53 АВТОМОБИЛЛАРИНИ — 10-Тошкент авторемонт заводи (700034, Тошкент шаҳри, Дадабоев кўчаси, 64-уй. Телефон: 48-51-11);

ЗИЛ-130, ММЗ-555, КАЗ-608 АВТОМОБИЛЛАРИ; ЗИЛ-130 ДВИГАТЕЛЛАРИНИ — 16-Нукус авторемонт заводи (742000, ҚҚАССР, Нукус шаҳри, Ленин проспекти, 167-уй. Телефон: 2-52-63);

ГАЗ-51А, ГАЗ-52, ГАЗ-53А АВТОМОБИЛЛАРИ; ЗИЛ-130 ДВИГАТЕЛЛАРИНИ — 13-Хива авторемонт заводи (741415, Хоразм области, Хива шаҳри, Саёт қишлоқ Совети. Телефон 5-36-90).

Справкалар учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700005, Тошкент шаҳри, 8 Март кўчаси, 57-уй. Телефон: 91-51-48.

«ПЕДИАТР»

ПРОФЕССОРЛАРНИНГ ДАВОЛАШ-КОНСУЛЬТАТИВ КООПЕРАТИВИ

ЎЗИНИНГ БИРИНЧИ БЕМОРЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Қабулни Ўрта Осиё педиатрия медицина институти, ҳамда врачлар малакасини ошириш институтининг етакчи профессорлари олиб бораяптилар. Улар медицинанинг қуйидаги соҳалари бўйича даволаш-консультатив ишларини олиб бораяптилар: педиатрия, оғиз-қулоқ-бурун ҳиқилдоқ касалликлари, неврология, психиатрия, кўз касалликлари, аллергология, тери ва таносил касалликлари, генетик-насл касалликлари, терапия, болалар хирургияси, ортопедия ва травматология, ошқозон-ичак, юрак ва қон айланиш системаси касалликлари.

Болалар билан бирга катталарга ҳам юқорида айтиб ўтилган соҳаларда малакали хизмат кўрсатиляпти.

Педиатрлар группаси уйларга ҳам бориб беморларга ёрдам қўлини чўзаяптилар. Шуни айтиш керакки, иттифоқимизнинг ҳамма республикаларидан ҳам беморлар қабул қилинаверади.

Профессорлар кооперативининг адресини ёзиб олинг: 700000, Тошкент шаҳри, Свердлов кўчаси, 1-проезд, 24 «а» уй, (Тельман боғининг орқасида).

Иш графиги: беморларни қайд қилиш соат 12 дан, мутахассислар қабули эса соат 16 дан бошланади.

Ўзбекистон ССР Госснабининг «УЗГЛАВТАРИ» САМАРҚАНД ОБЛАСТЛАРАРО ИНСПЕКЦИЯСИ

ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги адресда қабул қилинади: Самарқанд шаҳри, Трудовая кўчаси, 12-уй.

Нефть ва газ саноати корхоналари қурилиши министрлигининг

ТОШКЕНТ ШАҲАР КОНДРАТЬЕВ КЎЧАСИ, 2-УЙДА ЖОЙЛАШГАН «СРЕДАЗНЕФТЕГАЗСТРОЙ» ТРЕСТИ

1 НОЯБРДАН БОШЛАБ

ТУГАТИЛАДИ

Барча даъволар 1988 йилнинг ноябрь ойи ичида билдирилсин.

ХИМИЯ ВА ПАХТА ЦЕЛЛЮЛОЗАСИ ТЕХНОЛОГИЯСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (НИИХТЦ)

лабораториялар бўйича

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Диацетат толалар ва тўқимачиликда қайта ишлов лабораториялари бўйича **илмий ходим;**

хирургик полимер материаллар бўйича **кичик илмий ходимлар** (3 — бир фан кандидати);

сиртдан актив ва тўқимаёрдамчи моддалар бўйича **катта илмий ходим, илмий ходим ва кичик илмий ходимлар** (2).

Конкурс муддати — 7 ноябргача.

Ҳужжатлар институт директори номига қуйидаги адресга юборилсин: 700170, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 1-«а» уй.

Тошкент давлат театр ва рассомлик санъати институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари кафедра катта ўқитувчиси Ғ. А. Ортиқовга отаси

Азиз ОРТИҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Р. — 11085. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. А. — 251. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12